

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

IX. évfolyam 4. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

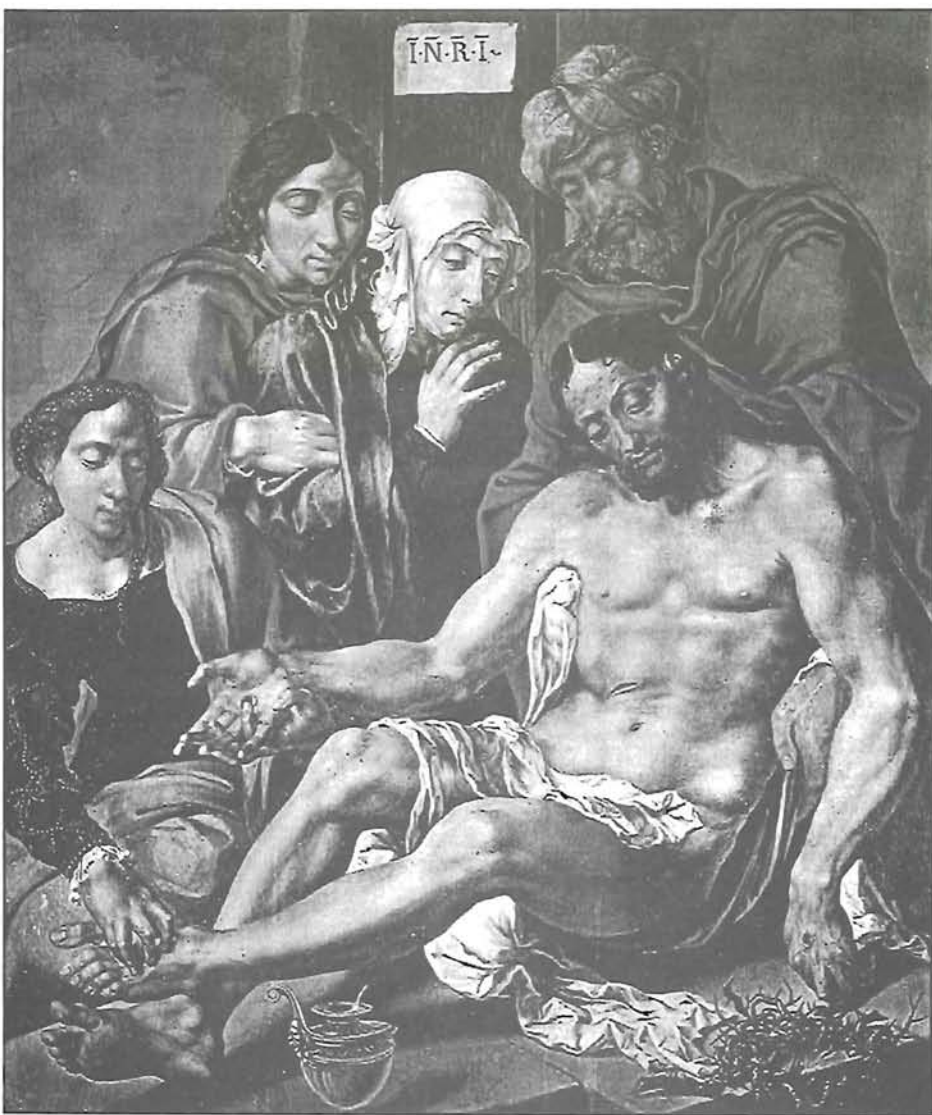
2002. április

HÚSVÉTI HITVALLÁS

Mikor Jézus a kereszt alatt
arccal esett a földre
megáldotta a rajta termő
kenyerünket mindörökre,
s ízesebb, ha verejtékkel sózzuk,
munkával fizetünk érte,
akkor is, ha Júdás árulása,
Péter-tagadás, Veronika-kendő,
jobb-lator-hit lenne a bére.

Megyünk az úton roskadozva,
létünk néha golgotajárás,
ősz fejünkre újabb tél havaz,
szívverésünk megváltás-kiáltás,
mégis vigasz ez a mindennapi
tántorgás, néma kálvária,
ha hittel hiszünk, és megvalljuk azt:
Értünk is feltámadt az Ember fia!

Tímár Máté
(1987)

Maarten Van Heemskerck: Krisztus siratása

(Budapest, Szépművészeti Múzeum)

**A Keresztrefeszített,
és Feltámadt
Jézus Krisztus
örömeivel és dicsőségével
kíván Szerkesztőségünk**

**minden
Kedves Olvasónknak
áldott Húsvétot.**

A festmény az 1540-es évek elején készülhetett, 6-7 évvel Heemskerck itáliai útja után. Michelangelo hatása elsősorban az alakok monumentalitására és plaszticitására törekvő ábrázolásmódjában nyilvánul meg. Aránylag kis képfelületen nagy alakokat festett, és az így előidézett zsúfoltság érzetét a kék, semleges háttérrel még fokozta. A négy sirató alak szinte egymás mellé préselődik a szűk téren, amelyet csak a fekvő Krisztus átlósan elhelyezett alakja érzékeltet. Bármennyire is az olasz reneszánsz idealizáló-tipizáló formanyelvének szellemében igyekezett Heemskerck az alakokat ábrázolni, a részletmegoldásoknál minduntalan kiütköznek a valóság közvetlen megfigyeléséből adódó naturalista vonások, így pl. a csontos, eres lábaknál vagy az inas karoknál. Az olasz manieristák befolyása érződik a világos, tarka színek és a nyugtalanul hullámzó körvonalak alkalmazásában. Ezt a nyugtalan összehatást a bonyolult, ornamentális redőkbe töredezett ruhák még csak erősítik. A simán festett felületek a felülről jövő fény hatására szinte fémszerű benyomást keltenek.

Önnnek joga van tudni...

hogy miről dönt Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete március 28-i ülésén.

Az első lakás megszerzéséhez nyújtandó támogatás emelése volt az első napirendi pont. A döntés értelmében az eddigi támogatás 420 ezer forintról 450 ezer forintra emelkedhet. Ebből vissza nem térítendő támogatás 150 ezer forint, a kamatmentes hitel 300 ezer forint lehet.

Vásári és piaci díjtételek és a mérlegelési tevékenységek általános emelése április 1.-től lép hatályba. Az emelés mértéke meghaladja a tervezett inflációt.

Köztisztviselők egyéni munkateljesítményének értékelését szolgáló célok megállapítása: A köztisztviselői életpályá program keretében a köztisztviselők munkateljesítményét értékelni kell. Ennek a munkának első változatú kiemelt célkitűzéseit hagyta jóvá a testület.

Gyermekjóléti szolgálatra vonatkozó együttműködési megállapodás kerül megkötésre Hunya és Csárdaszállás községekkel.

Pedagógiai szakszolgálatot lát el Gyomaendrőd Dévaványán és Ecseghalván, amely feladatellátást Békés Megye Önkormányzata normatív módon támogatja. A szakszolgálat gyógypedagógiai illetve az óvodás gyermekek iskolaérettségi vizsgálatára vonatkozik.

„Hagyományos nyelvoktató kisebbségi oktatás német nyelven” pedagógiai program indulhat a Kis Bálint Ált. Iskola és Óvodában, 2002/2003. tanévtől. A képzés feltétele, hogy legalább 8 szülő írásban kérje a beíratáskor a kisebbségi német nyelvoktatást.

Címzett támogatási igénybejelentés, a Kis Bálint Ált. Iskola és Óvoda épületbővítéséhez.

2003 évi támogatás elnyeréséhez igénybejelentésről van szó. A tavalyi pályázat elutasításra került, ami „csak” céltámogatásra vonatkozott. Ebben az épület rekonstrukcióját és 4 tanteremmel való bővítését tervezték. Azóta kiderült, hogy az iskola 12 tanterme méretét tekintve szabvány alatti, és a tornaterem mérete és padozata sem felel meg a szabványnak. Az ÁNTSZ 4 tantermet nem engedélyez oktatási célra használni. Az intézmény hosszú távú működtetése csak nagy beruházással oldható meg, a megvalósíthatósági tanulmány 2 változatban készül el. Ennek alapján benyújtható a címzett támogatási igény. A támogatás elnyerése esetén a beruházás 3 év alatt valósulna meg, tervezett értéke 645 millió forint, amelyhez 10 % saját erőt kell a városnak biztosítani.

Járadajvitási és útjavítási kérelmek feltehetően jóval meghaladják a tárgyévi anyagi lehetőségeket. Ezért ezeknek a munkáknak időbeni ütemezése indokolt.

Gyomaszolg Ipari Park Kft 2001 évi mérlegbeszámolója elfogadásra került.

A Kft 2002 évi üzleti tervét is jóváhagyta a testület.

2002 évi költségvetési rendeletmódosításra került. A bevételi és kiadási főösszeg 138 millió forinttal nőtt, így a módosított főösszeg: 3, 8 milliárd forint. A módosítás a szennyvíz beruházással kapcsolatos.

Császárné Gyuricza Éva
képviselő

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola hírei

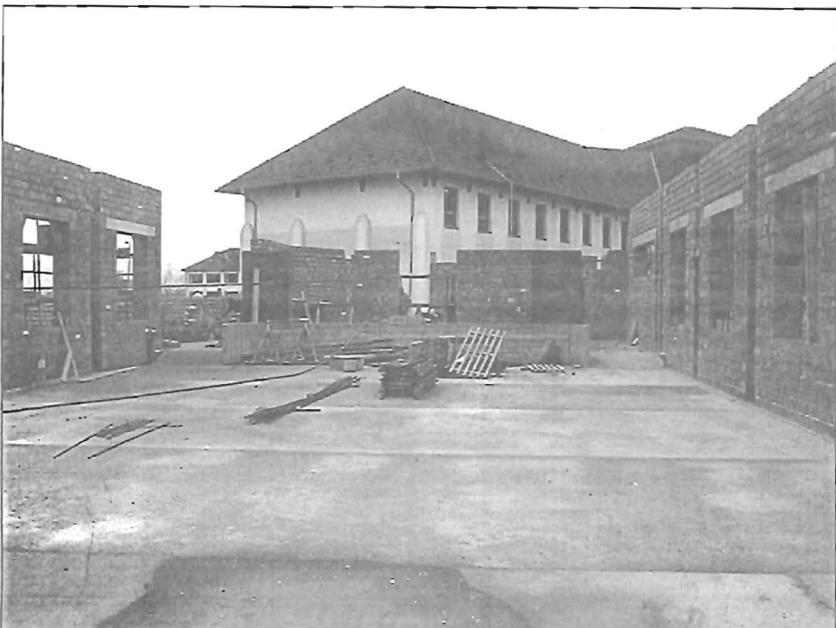
Március 13-án nagyböjti lelki nap volt iskolánkban. Debrecenből Jacek Górski dominikánus atya, és lelkes ifjúsági csapata érkezett hozzánk. Igen változatos, és színes volt a napunk.

A Szentírásból részleteket olvastunk fel, melyet csoportokban, iskolánk tanáraival és hitoktatóinkkal közösen átbeszéltünk, és különböző módon jelenítettük meg. Dramatizálva előadtuk, agyagból megmintáztunk, lerajzoltuk, papírból kivágvá felragasztottuk másik lapra. Iskolánk két csoportra bontva vett részt szentmisén. Jacek atya gitáros énekei tették napunkat még szebbé. Így készülünk legnagyobb ünnepünkre, Húsvét-ra.

Az iskola igazgatója köszöni a kedves endródi és gyomai szülőknek, hogy ismét bizalommal voltak az iskola iránt, s gyermeküket ide írták. Az iskola tantestülete mindent megtesz, hogy a tanulók jól érezzék magukat, a tantervi követelmények elsajátítása mellett testben és lélekben gyarapodjanak.

A jobb idő beköszöntével tovább folytatódik az építkezés. Az aljzat töltése és tömörítése elkészült, valamint az aljzatbeton is. A bejövő víz-gáz-, és kimenő szennyvízcső árok kiásva. Elkezdődött a falazás is, ami talán az építkezés leglátványosabb része. Napok alatt nő ki a földből egy új épület.

Megyei hírek

A koholt vádak alapján 1950. június 15-én kivégzett köröstarcsai parasztember, Molnár Sándor emlékére február 25-én emléktáblát avattak a békéscsabai városházán.

Kecskemét 200, Mosonmagyaróvár 175, Zalaszentgrót 160, Püspökladány 150, Gárdonyi 560 milliót, Sárvár 1 milliárd forintot, Szarvas 200 millió forintot nyert a Széchenyi Terv keretében gyógyfürdők, termálfürdők fürdőkomplexumok felújítására és létesítésére, hangzott el Szarvason azon a fórumon, melyen a **Gazdasági Minisztérium turisztikai helyettes államtitkára Budai Zoltán** is részt vett. **Bánki Erik parlamenti képviselő** a Dél-Alföldet, mint legsikeresebb térséget említette, miután Gyula, Békéscsaba, Szeged, Mórahalom, Szentes, **Gyomaendrőd**, Orosháza Gyopáros, Tótkomlós után most Kecskemét és Szarvas is a fürdőfejlesztés nyertes pályázói közé tartoznak.

II. 21-én **Domokos László országgyűlési képviselő** avatta fel a Pándy Kálmán Kórházban az új drogambulanciát. A képviselő úr az átadás alkalmával hangsúlyozta, hogy bár a kábítószer probléma, mint társadalmi jelenség nem a legnagyobb a megyében, mégis kiemelten kell kezelni és nagy öröm, hogy három éves előkészület után végre megvalósulhatott az ambulancia. Az átadáson részt vettek és beszéltek **Topolánszky Ákos az ISM helyettes államtitkára, Dr. Kovács József a megyei kórház igazgatója, Dr. Kiss Viktória az ÁNTSZ vezetője, Dr. Dandé Katalin az új drogambulancia vezetője, Tóth Imre térségi tanácsnok.**

Március 7-én csütörtökön **Orbán Viktor miniszterelnök** látogatást tett Szarvason. Itt adta át a Szlovák Óvoda Általános Iskola és Diákotthon rekonstrukciójának bővítésére a 721 millió támogatásról szóló okmányt. A szarvasi városházán megköszöntötte a képviselőket **Babák Mihály polgármestert.**

A látogatás következő állomása Gyula volt, ahol Orbán Viktor felkereste a Pándi Kálmán Megyei Kórházat, ahol Kovács József főigazgató Pándy-éremmel tüntette ki a miniszterelnököt. Később részt vett **Matolcsy György gazdasági miniszter** és **Balogh Zoltán egyházügyi főtanácsadó** társaságában a Keresztény Értelmiségi Szövetség 18 órákor kezdődött kerekasztal-beszélgetésén, melyre az Erkel Ferenc Általános Művelődési Házban került sor, melyen a közönség által feltett kérdésekre válaszolt. A beszélgetésen részt vett a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség gyomaendrői szervezetének néhány tagja is. A kerekasztal beszélgetést **Lanczendonfer Erzsébet a KESZ győri szervezetének elnöke** vezette.

Szarvason március 14-én a nemzeti ünnep programjaként került sor az 1848-as Centenárium Emlékmű újra felállításának tiszteletére rendezett ünnepségre, melynek **Dr. Dávid Ibolya az MDF elnöke** és **Pokorni Zoltán a FIDESZ elnöke** voltak a fővédnökei. Az ünnepségre a Szarvasi Rezesbanda tisztelettel hívogatta a város lakosságát. Az Ó-templomban **Babák Mihály polgármester** mondott köszöntőt, majd **Lázár Zsolt evangélikus lelkész** olvasott fel az 1848-as Placskó beszédből. Az ökömenikus imát **Réthy István, apát-plébános, Szabó Endre, református esperes** és **Ribár János evangélikus esperes** mondták el.

A templomi ünnepség után a Szarvasi Rezesbanda és a Szarvasi Lovas Klub huszárjainak kíséretével fáklyás felvonulás volt. Este hat órákor a volt Bárányi fogadóban (Egészségház) **Domokos László országgyűlési képviselő** emlékezett meg a szabadságharc eseményeiről. Az ünnepséget emelte **Bicskey Lukács színművész** szavalata. Az esemény után következett a koszorúzás. 18.30 órákor a Templomkertben felavatták az emlékművet, ahol **Halász János a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának államtitkára** mondott ünnepi beszédet. Az egyházak jelenlévő vezetői áldották, illetve szentelték fel az em-

Hírek házunk tájáról

A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknepja alkalmából Budapesten bemutatásra került a **KULÁK GOLGOTA** és a **RECSKI RABOK A KÖVEK ÁRNYÉKÁBAN** című dokumentumfilm. A diszelozáson endródi, hunyai, és kondorosi meghívottak is részt vettek. A film szereplői történelmi hitelességgel idézték fel a diktatúra rémséges cselekedeteit. Megható jelenet volt, amikor a bemutató után a film szereplői személyesen is bemutatkoztak. A résztvevők szűnni nem akaró tapsal köszönték meg, hogy ez a dokumentumfilm elkészült, mert az utókor számára mementóként szolgálhat, hogy a szabadságunkat, a demokráciát nem ingyen kaptuk, nagyon-nagyon sokan életüket, fiatalságukat, egészségüket adták érte. A filmből csak néhány mondatot kiemelve:

„Az ÁVO-sok megásatták a tetemgödört, ... simára csináljuk, mert ez egy jó fekvőhely lesz mindenkinek.”

„Az ÁVO-sok téglát kötöttek apa lábára és beleállították a kiásott gödörbe.”

„Tóth Géza meteorológus a május 1-i felvonulásra rossz időt jósolt pechére. Elég volt ahhoz, hogy 3 évet töltsön Recskén.”

„Az ÁVO-sok jancsiszhez csizmájukkal a hátunkon szalagálva röhögve mondták: Te, olyan, mintha élő halottakon járkálnánk.”

„Az elmúlt 45 év alatt mi is nyugat-európai szintre juthattunk volna, ha a kulák gazdaságokat nem verik szét.”

„A tanyáról nagyon sokat álmodok, visszamennék, gazdálkodnék, de sok lábunk nyoma nagygyá változott volna.”

A dokumentumfilm hazai, azaz endródi szereplői voltak: **Hanyecz Margit, Határszéli Dezső, Hunyad Simon Péter, Rófusz Gyulané, és az Endródi Tájház.**

Március 15.-i nemzeti ünnepünket méltón ünnepeltük. A Rózsahegy Kálmán Ált. Iskola és a Kner Imre Gimnázium diákjai színvonalas műsort adtak. Az ünnep szónokai voltak: **Iványi László plébános, Domokos László országgyűlési képviselő.**

Március 20-án, az 1935-ös endródi csendőrsortúzó áldozatait ér endródi templomban **Iványi László plébános** szentmisét tartott. Mise után a plébános megkoszorúzta az áldozatok emlékművét, majd a jelenlévők virágokat, gyertyákat helyeztek el, és imát mondtak.

Domokos László képviselő kerekasztal beszélgetésre hívta Öregszőlő lakosait, március 14.-én délután. Többen eljöttek hívására.

Domokos László képviselőjelölt Gyomaendrői fórumán **Turi-Kovács Béla miniszter** és **Varga László MKDSZ képviselő** tartottak nagy sikerű előadást. A fórum hallgatói az ott hallottak alapján is mérlegelhetik Domokos László elmúlt 4 éves munkáját, amit városunkért tett. Ígéretei tettekben valósultak meg. Mint közigazdász rávezette térségét a tervezés, a döntés előtti számvetés szükségességére és fontosságára, így alakult ki a közös gondolkodás, és a jó munkán alapuló eredményes együttműködés.

A Mozaikok Gyoma és Endrőd történetéből c. könyv a város két könyvtárában beszerezhető.
(A könyv ismertetése lapunk 77. oldalán olvasható!)

Gyomaendrődön már működik az első etnikai óvoda! A Napsugár Óvodák Szabadság úti tagozata keretében. Az óvodát **Szmola Magdolna óvodavezető** irányítja, aki 1999. augusztusa óta az Önkormányzattal kötött megállapodás értelmében önálló vállalkozásban. Mint ismeretes a gyermekek több gondoskodást igényelnek, egyéni fejlesztéssel differenciáltan foglalkoznak a gyerekekkel. A roma kisebbséget más értékrend, önálló kultúra jellemzi. Az óvodavezető nemes erőfeszítésének köszönhetően ma már szívesen hozzák apróságukat a szülők az oviba.

Memoriam

Szülföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,
új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

Vaszkó Lajos gyógyszerész alezredes

Endrőd 1899 –
Budapest 1980.

A XIX. Század második felében Vaszkó Mihály és Kiszely Terézia házasságából 11 gyermek született, de csak 7 érte meg a felnőtt kort. Ők születésük szerinti időrendben a következők voltak: András, Vendel, Pál, Mária, Anna, Mihály és Lajos. A család földje eredetileg a „Fazekas dűlőben” volt, házuk pedig a Selyem utcában. A család növekedésével a 9 hold földcske kevésnek bizonyult. Ezért Mihály gazda azt eladta és az árából Endrőtől 22 kilométerre a dévaványai határban mintegy 50 hold földet vásárolt Sártóban. Itt a már felnőtt és nős fiaival tanyát épített és ott gazdálkodott tovább.

Így a még iskoláskorú gyermekek, Lajos, a legkisebb is, Endrődön a Selyem utcai házból jártak iskolába. Lajos, igen jó ta-

CIPÓTALPBÉLÉST
SZONDÁTÓL

Rózsashegyi u. 11.
Telefon: (66) 284-301

nuló volt. Vörös tanftó úr tanácsára apja beíratta a gyulai Királyi Katolikus Gimnáziumba. Ez, az egész életpályáját meghatározó döntés volt. Osztályfőnöke, a jóságos Kendrella tanár úr vette szárnyai alá, az akkor már félárva falusi fiúcskát, aki kosztos diák lévén erre ugyancsak rászorult. A veleszületett tehetség, szorgalom kibontakoztatta tehetségét. Igen jó eredménnyel tette le az érettségi vizsgákat 1918-ban. Ez ugyan már hadi érettségi volt, mert '18 tavaszán behívták, és mint kiképzett karpszományos tizedes adott számot tudásáról.

Augusztusban a nagyváradi gyalogezreddel az olasz frontra került, a háború végén francia hadifogságba vitték súlyos „spanyol náthával” fertőzött betegen. A több hónapos kórházi ápolás alatt már annyira már annyira megtanult franciául, a kiváló latin alapok segítségével, hogy a ribemonti táborban tolmács és irodavezető lett. A franciák az első világháború után igen emberségesen bántak a magyar foglyokkal. Lajos, a napi munka befejeztével barátai-val (Szendrei Gertler, Máyer stb.) lefordította Moliere „Fösvény” c. vígjátékát és azt magyarul a tábor lakóinak és a szövetséggyűlésekre használva, franciául a város lakóinak is előadták. A táborban megalakult a fogolyzenekar is, amelyben Ő is hegedült. A Ribemontban eltöltött két esztendő így nem volt haszontalan. A francia táborparancsnok úgymond „kényszerítette”, hogy tarokkozzanak vele, ha nem volt éppen munkájuk a tábor vezetésébe beosztott hadifoglyainak. Ez számára egyben ismét kitérő nyelviskola is volt.

Vaszkó Lajos a hadifogság után a Pázmány Péter Tudományegyetemen 1924-ben gyógyszerészeti oklevelet szerzett és egy budapesti gyógyszertárban gyógyszerészként dolgozott. 1925-ben budapesti leányt Mayer Gabriellát vette feleségül, akivel 52 éven át boldog házasságban élt. A házasságból egy fiú és egy leány gyermeke született. Életében egyetlen komoly bánata az volt, hogy neki csupán 3 unoka adatott meg, míg az ő édesapja 7 gyermeke révén 25 leszármazottal szaporította Endrőd lakosságát.

1927-ben a Magyar Honvédség gyógyszerésze lett, főhadnagyi rangban. Szolgálatát többnyire a budapesti Központi Honvéd Kórházban végezte, de rövidebb ideig vezette a munkácsi, kaposvári és szombathelyi katonakórházak gyógyszertárát is.

1953-ban gyógyszerész alezredesként vonult nyugdíjba. Ez után még nyugdíjasként civil gyógyszertárakban 1977-ig (leszámítva 2 1/2 évet) dolgozott Aranydiplomáját 1974-ben még jó egészségben vehette át.

1954-ben egy koncepció „hűtlenségi perben” öt két és fél évre 7 bencés pap társaságában, fiát pedig 5 évre a Hadbíróóság elítélte. A hadbíró figyelmetlensége révén rendfokozatát elfelejtették visszavonni, - így a sors kegyelméből, - az ő szeretett helyőrségi kórházában halhatott meg 1980-ban. Mintegy „bocsánatkérésként” a honvédség (akkor még néphadsereg) díszszemlével, és a katonazenekar a himnusz hangjaival búcsúztatta.

VASZKÓ TAMÁS

Visszaemlékezést fia írta, aki Budapesten él.

“A fösvény”

Adatok Endrőd és Gyoma hajdani birtoklásáról a báró kapriórai Wodiáner családról - I. fejezet

A Néprajzi Múzeum Etnológiai Adattárában találtam rá néhai Dr. Bereczki Imre tanár úr (Dévaványa szülőtte) igen figyelemre méltó 1971 évbéli gyomai helytörténeti- és néprajzi adatgyűjtésének „cédulanyagára”. Ebből a gyűjtésből ezúttal a Wodiáner, gyomaiasán; Vogyányer-Vogyáner"- családra vonatkozó visszaemlékezéseket szeretnénk közreadni.

Bereczki tanár úr adatait 1971-ben nagy időt megért gyomai lakosoktól gyűjtötte. A Wodiáner család Endrőd községet is uralta s az 1848 évi jobbágyfelszabadítás után is a család tagjai jelentős befolyással voltak Endrőd és Gyoma közéletére, külső arculatának formálására.

A többnyire idős földműves emberek által elmondottakat nem „kommentáljuk”. Néhány nevet, fogalmat a könnyebb érthetőség kedvéért zárójelben igyekszünk „feloldani”. A történeti időrendtől is eltekintettünk s így az Etnológiai Adattárban sorrend szerint feltalált „cédulák” tartalmát adjuk közre.

„Wogyáneré vót az egész gyomai határ. Aztán ő építette s római katolikus templomot meg az árvaházat. A felesége vót Aczél Zsófia. A Wogyáner lányok vótak többen. Gróf Ferry Lipótné is Wogyáner lány vót. Nem vót örököse és végrendeletileg Gróf Nemes Jánosra hagyta a vagyonát. Ezt a többi örökös perrel megtámadta. El is érték, hogy Nagylapost elvették tőle. A zárgondnok birtokot vett Nyitra vármegyében. Gróf Bethlen Ödönné és Huszár Károlyné is Wogyáner lányok vótak, de utóbbiban nem vagyok biztos. A Huszár birtokot aztán endrődi kiscgazdák vették bérbe és megalakították az első mezőgazdasági termelőszövetkezetet az országban, de pár év múlva eladták. A református templommal szemben (a volt orvosi rendelő) lakott Kendli (Kherndl) nevű uradalmi hajdani tisztartó. Az öreg a ligetbe járt sétálni, aztán ha mi gyerekek ott bicikliztünk feljelentett a főszólgabíronán.”

„Wodiáner bácsi bankár volt. Pár évig bérelte a gyomai (endrődi) birtokot, majd megvette a Báró Harruckern egyik lányának férjétől gróf Stockhammer Ferdinándtól és kikeresztelkedett. (ti. izraelita felekezetű volt). Van egy gát túl a Körözsön, amit Wodiáner húzatott, ezt Zsidógátnak hívják (utalva ezzel az uradalom bérlelőjének izraelita hitére). Egyszer ezt a gátat a Tisza árvize, amely alkalmasint idáig is lejött itt elszakította. Néhány év után Wodiáner kikeresztelkedett és kegyura (lett) volt Gyomának.

Ő építette a római katolikus templomot. Henszlimann (Hauszmann) tervezte. Úgy hozták a követ egyenként, hogy be voltak csomagolva. Kocsival szállították ide (Gyomára). Lovas társzekerekkel. Az árvaházat (most általános iskola) is ő építette. Adott hozzá (a fenntartására) 30 hold földet. A plébániát is ő építette. Ott volt a kastélya, ahol most az könyvesolt, mozi, látszerész, fogorvos van. (Nem volt, nem lakott itt állandóan lenn Gyomán). Felnyúlt (a kastély parkja és épületei) a mostani gimnáziumhoz, a hajdani egészségházhhoz (most pizzéria).”

A közreadó megjegyzi, hogy az árvaház az 1940-es évek végén, a Fő út-Petőfi út csúcsában keramit téglá alapú, vörös márvány felzettel abba ágyazva vaskerítéssel volt zárva, szépen gondozott kerti egységgel. A kert közepén befuttatott filagória volt. 1948! Az államosítás után ez az egység fokozatosan elbontásra került. A „kastély” református templom felé eső frontja is az elébb leírt, de jóval alacsonyabb kerítéssel volt körülvéve.

„1863-ban az egész határ lesült. Mán akkor megvót a báró (Wodiáner) uradalma. Ez (a báró) segített a lakosságon. Minden családnak adott a feleslegből ötven kila (kg.) búzát.

1850-ben is nagy szárazság volt Ladányánál (Körösladány) a Körözsön is sár vót közepén. A mederbe olyan fű nőtt, hogy a tehenet (ott) legeltették.”

„A tagosítás akkor vót, mikor a tanyaföldet (az un. hasításon túli Keselyös) kiosztották. Az uradalomnak vót öt pusztája. A Körözs mellett Halmagy, Telek, Póhalom, Nagylapos, Nagyalás. Ennek vót igazgatója Kendli (Kherndl) György (jószágigazgató). Ahogy a templom mellett a mozi van, az a Wagyányeré vót. A templomot is ő építette. Meg az állomásnál a magtárat (1830-ban átalakítva ma is áll). Meg a tisztviselő lakást is (ma ÁBC) a volt református iskolával szemben), s a volt orvosi rendelő). Zsidó vót. Wagyányernek vót szeszgyára és nagy kéménye vót. Ezelőtt (tagosítás előtt, 1850-es évek elje) csak a tanyaföld vót szántó, a többi legelő (Fattyas, Fattyasi páskom, Vízjárta páskom, a nyilasok, Túl a Körözs).”

„Vót itt kastély a piactéren. A Holler is Wagyányeré vót (Körös Szálló-étterem). De nádtetes vót. Hosszú épület, vagy öt hód föld vót vele. Ahun a fakereskedés van. Üvegkert vót. Ott termeltek korai dógokat, uborkát. Dinnyét is. Gyoma is Wagyányeré vót..”

„Wagyányer báró vót. A báróságot aztán kapta, vette (miután a gyomai uradalmat megvásárolta). Előtte Stochammer nevű zsidóé vót. Én 40.000 forintir hallottam. (1830 táján.) Hunyán is ahun a malom ipület van, az is a Wagyányeré vót. 1840 valahányba mikor a lakosok haraguttak rá a legelőosztás miatt menekült. Színásszekér alatt vót a zsidó egy ferslögba (láda). Szurkáltak a színás szekerbe olyan hosszú szuronnyal. De oszt nem leltik, megmenekült Szarvas fele.”

Cs. Szabó István

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671

ÁPRILISI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 6 óraker, hétköznap reggel fél 8-kor.
Szent Gellért Iskola kápolnájában
 április 14-én és 28-án, vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor, kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 óraker.

A bűnbocsánat szentsége

1. A bűnbocsánat szentsége az egyike annak a két szentségnek, amelyek a megkeresztelt ember lelkét meggyógyítják és megszüadítják bűneitől. A másik gyógyító szentség a betegek kenete.

2. A bűnbocsánat szentségének más elnevezései: a gyónás szentsége, a bűnbánat szentsége.

3. A bűnbocsánat szentségét Krisztus Húsvét vasárnapján alapította, amikor rálehelte az apostolokra, és ezt mondta: „Vegyétek a Szentlelket! Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akinek megtartjátok, az bűnbánat marad.” (Lásd Jn 20,22-23).

4. A bűnbocsánat szentsége azoknak a bűnösöknek a bocsánatát adja meg, amelyeket megkeresztelt ember a keresztség után elkövet.

A bűnbocsánat szentsége visszaadja Isten kegyelmének ajándékát, amit a halálos bűnnel elvesztettünk. Kibékít minket az Egyházzal.

A bűnbocsánat szentsége megelőzi az utolsó ítéletet, mert aki halálos büntetést követett el, a bűnbocsánat szentsége által elkerüli a kárhozottak ítéletét. A bűnös megszabadul a pokoltól.

Akik nincsenek halálos bűn állapotában, azokban a bűnbocsánat szentsége az isteni életet erősíti és élénkíti.

A bűnbocsánat szentsége abban is segít, hogy érzékenyebbé váljunk a bűnnel szemben, és hogy lelkiismeretünk helyesen alakuljon.

5. A bűnbocsánat szentsége az Egyház valamennyi tagja számára van, de különösen azok számára, akik keresztségük után súlyosan vétkeztek.

Nincs olyan súlyos bűn, amire ne volna bocsánat.

A bocsánatot azonban kérni kell.

A

vakmerő bizakodás bűné, vagyis annak feltételezését, hogy Isten kérés nélkül is megbocsát, vagy hogy Isten segítségével is lehet üdvözülni, a Szentlélek elleni bűnnek nevezzük. Erre a bűnre azért nincs bocsánat, mert az, aki elköveti, nem kéri a bocsánatot. Ha kéri a bűnös, meg is kaphatja a bocsánatot.

A kétségbeesés bűnére, vagyis ha valaki meg van győződve, hogy a bűnei olyan súlyosak, hogy Isten nem tudja megbocsátani, nincsen bocsánat, mert az, aki elköveti, nem kéri a bocsánatot. Ha kéri a bűnös, meg is kaphatja a bocsánatot.

Mind a vakmerő bizakodás, mind a kétségbeesés a Szentlélek elleni bűn.

6. A bűnbocsánat szentségében a bűnösnek meg kell bánnia bűneit, meg kell azokat gyónnia egy papnak, és elégtételt kell végeznie.

A szentség vétele előtt meg kell vizsgálnunk a lelkiismeretünket, hogy megállapítsuk, milyen bűnöket követünk el.

Az elkövetett bűnöknek bűnbánatot kell kiváltaniuk. A bűnbánat bizonyos bánat érzését foglalja magába, a bűn elutasítását, valamint erős elhatározást, hogy többé nem követjük el.

A tökéletes bánat azt jelenti, hogy bűneinket Isten iránti szeretetből bánjuk. A tökéletes bánat elnyerheti számunkra a halálos bűnök bocsánatát, ha magába foglalja a szentségi gyónás erős szándékát.

A nem tökéletes bánat azt jelenti, hogy bűneinket az örök kárhozattól való félelmünkkel bánjuk.

A bűnbánónak meg kell vallania a bűneit egy pap előtt.

A katolikus hit elemei (6)

amire emlékszünk, meg kell vallanunk egy pap előtt.

A bűnbocsánat szentségéhez hozzátartozik, hogy valamennyi súlyos bűnünket egyenként (szám szerint) megvalljuk.

A bűnök bevállása után a bűnösnek **elégtételt** kell szolgáltatnia az elkövetett bűnökért. Minden bűn megsebzí a bűnös lelkét, és sok bűn másoknak is kárára van. Minden lehető meg kell tennünk a károk helyrehozatalára.

- Az ellopott javakat vissza kell adni.
- A jogtalanságokért kárpótlást kell nyújtani.
- Ha valaki jó hírének ártottunk, azt helyre kell állítani.
- A bűnösnek el kell végeznie valamilyen elégtételt, hogy saját lelke egészségét helyreállítsa. Ezt az elégtételt a pap állapítja meg.

7. A bűnbevállás után a pap a feloldozás szavait mondja el a bűnös fölé: „Isten, a mi irgalmas Atyánk, aki szent Fiának kereszthalála és feltámadása által kiengecseltelte önmagával a világot, és kiárasztotta a Szentlelket a bűnök bocsánatára, az Egyház szolgálata által bocsásson meg neked és adja meg a békét, és én feloldozlak téged bűneidről az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében.”

8. A bűnbocsánat szentségének három formája van:

1. Magán: az Egyház általános gyakorlata szerint a plébános megállapít olyan időket, amikor papok állnak rendelkezésre, hogy a hívek gyónását meghallgassák. Azok, akik fel akarják venni a szentséget, eljönnek a kijelölt időben, megvizsgálják a lelkiismeretüket, megvallják a bűneiket,

ÁPRILIS HÓNAP ÜNNEPEI

1. hétfő:	Húsvéthétfő
7. vasárnap:	Húsvét 2. vasárnapja
8. hétfő:	Gyümölcshaltó Boldogasszony
11. csütörtök:	Szent Szaniszló püspök, vértanú
13. szombat:	Szent I. Márton pápa, vértanú
14. vasárnap:	Húsvét 3. vasárnapja
16. kedd:	Soubirous Szent Bernadett szüz
21. vasárnap:	Húsvét 4. vasárnapja
23. kedd:	Szent Adalbert püspök, vértanú
24. szerda:	Szent György vértanú
25. csütörtök:	Szent Márk evangelista
28. vasárnap:	Húsvét 5. vasárnapja
29. hétfő:	Sienai Szent Katalin, Európa társvédőszentje
30. kedd:	Szent V. Piusz pápa

Az oldalt szerkeszti: Iványi László plébános

feloldozást kapnak, és elvégzik az elégtételt.

2. Közös: azok, akik fel akarják venni a bűnbocsánat szentségét, összegyűlnek a templomban egy megadott időben. Több pap (akár tíz, vagy annál több is) vonul be a templomba. Egyik pap megkezdí a szertartást a szokott módon: Szentírás-olvasás van, homília, közös lelkiismeret-vizsgálat. Ezután elmondanak közösen egy imát, amellyel megvallják, hogy bűnösök, valamint elmondanak egy Miatyánkot. Akik a szentséghez akarnak járulni, odamennek az egyik paphoz, elmondják a bűneiket, megkapják a feloldozást és elvégzik az elégtételt. Lehet közös elégtétel is, amelyet valamennyi pap kiró azokra, akik öhozzá jönnek. A szertartás elbocsátással és közös énekkel fejeződhet be.

3. Általános feloldozás: veszélyben, vagy ha a bűnbánók igen nagy száma miatt nagyon hosszan kellene várakozniuk a gyónásra, a pap feloldozást adhat az összes jelenlevőknek egyéni bűnvallomás nélkül is. Ezt meg lehet tenni például, egy zuhanó repülőgépen, vagy ha katonák harcba indulnak. Akkor is lehet ezt a formát használni, ha igen nagyszámú hívő van, és olyan kevés pap, hogy egy hónapig is kellene várni a gyónásra. Akik ilyen feloldozásban részesülnek, azoknak a legközelebbi lehetséges alkalommal meg kell vallaniuk valamennyi súlyos bűnüket. Bizonyos, hogy a szentségnek ez a harmadik formája nem lehet rendszeres gyakorlat. Különleges és rendkívüli körülményekre való.

9. Bűnök megbocsátására csak püspököknek és papoknak van hatalmuk.

A bűnöket az Úr bocsátja meg, keresztjének és feltámadásának erejével.

A pap vagy püspök, amikor a bűnbocsánat szentségét kiszolgáltatja, Krisztus nevében cselekszik. A papot vagy püspököt felszentelése hatalmazza fel, hogy Krisztus nevében cselekedjen a szentségek kiszolgáltatásakor.

10. A pap vagy püspök soha, semmilyen körülmények között, semmilyen okból nem mondhatja

el a gyónó bűneit senkinek. Ezt nevezük SZENTSÉGI PECSETNEK vagy gyónási titoknak.

Akik a bűnbocsánat szentségéhez járulnak, azok Istent sértő bűneikre Isten irgalmas bocsánatát kapják meg. Egyszersmind kibútnak az Egyházzal, amelyet megsebeztek bűnükkel, és amely közreműködik megtérésükben szeretetével és imájával. (Lumen gentium, 11.)

A Magyar Katolikus Püspöki Kar körlevele a választásokról

Kedves Testvérek!

Hazánkban választások közelednek. Ezért főpásztori kötelességünk, hogy híveinket és jóakarató honfitársainkat ebben, a hazánk jövőjét meghatározó döntésükben segítsük.

Tőlünk, a mi szavazatunktól függ, hogy az iskolákban kik, milyen szellemben nevelik gyermekeinket és unokáinkat, hogy a társadalom miként gondoskodik a betegekről és öregekről, tovább csökken-e a munkanélküliség és főleg: sikerül-e megállítani a népesség fogyását, amitől hosszú távon a jövőnk függ, s aminek első jeleit már láttuk az elmúlt években.

A II. Vatikáni Zsinat figyelmeztet: „... tudja meg tehát minden állampolgár, hogy a közjó érdekében joga és egyben kötelessége a szavazás szabad lehetőségével élni.” (OS 75) Aki nem megy el szavazni, nemcsak a maga sorsát rontja, de utódai jövőjét is veszélyezteti.

El kell tehát mennünk a választások mindkét fordulójára és felelősséggel kell szavaznunk.

A keresztény ember olyanokra szavaz, akik a keresztény értékrendet tiszteletben tartják és védik. Nem szabad csupán az ígéretekben hinni, hanem eddigi tapasztalatainkra alapozva kell döntenünk.

Arra szavazzunk tehát:

- aki védi a teljes életet, a házasság és a család szentségét, biztosítja a többgyermekes családok megélhetését, a gyermekvállalás megbecsülését;
- aki óvja fiataljainkat az önromboló, káros szenvedélyektől és segíti a fiatalok lakáshoz jutását, biztosítja a tanulást és továbbtanulást lehetőségét;
- aki megbecsüli a magyar kultúra értékeit, segíti az egészséges nemzeti öntudat kialakítását, nyitott szívvel, áldozatokat is vállalva fordul a határainkon túl élő magyar testvéreink és a szomszéd népek felé;
- aki garantálja a hit- és erkölcsoktatás szabadságát;
- aki biztosítja az Egyház szabad működésének lehetőségét;
- s akinek programja meg is valósítható.

Mint az Egyház vezetői, tiszteletben tartjuk híveink szabad döntését, ezért nem nevezhetünk meg személyeket és pártokat. A magyar választási rendszer ismeretében azonban felelősséggel mondhatjuk a következőket:

Ne vesztegessük el szavazatunkat esélytelen jelöltekre. Az első választási fordulón próbáljuk megtalálni azt az egyéni képviselőt, akit leginkább alkalmasnak tartunk és akinek van esélye a bejutásra. Ugyanígy döntsük el, hogy az első fordulón melyik párt listájára szavazunk. Ha egy párt ugyanis nem éri el az öt százalékot, nem jut be a parlamentbe, szavazatunkat más pártok kapják meg. Így esetleg olyan pártot juttatunk előnyhöz, amely akaratunkkal ellenkező nézeteket képvisel.

A második fordulón pedig a legesélyesebb jelöltet kell támogatni azok közül, akik értékeinket képviselik vagy elfogadják.

Közösen imádkozzunk, hogy a választásokban a Szentlélek megvilágosító kegyelme segítsen mindnyájunkat, ős felelős döntésünk valóban hazánk javát szolgálja.

Budapest, 2002. március 17-én

A Magyar Katolikus Püspöki Kar

Josef Ratzinger: HÚSVÉTI IMÁDSÁG

Urunk, Jézus Krisztus, te a halál sötétségébe elküldted világosságodat.

A legmélyebb magány örvényében

most és mindenkor

szereteted elrejtett hatalma lakik,

s titkaid közepette

a megváltottak allelujáját énekelhetjük.

Add meg nekünk a hit alázatos egyszerűségét,

mely nem hagy tévelyegni minket,

s ha a sötétség és az elhagyatottság

óráiba hívsz,

amikor minden bizonytalannak látszik,

adj abban az időben is, amikor ügyed

halálküzdelmet vív,

elegendő fényt, hogy téged el ne veszítsünk,

elegendő fényt, hogy másoknak is

fény lehessünk,

azoknak, akik még jobban rászorulnak erre.

Hadd világítson be húsvéti örömd titka,

mint a hajnalfény, napjainkba,

hadd legyünk igazán húsvéti emberek

a történelem nagyszombatjain.

Add, hogy a világos és a sötét napokban egyaránt,

a mai időkben is,

vidáman járjuk utunkat,

eljövendő dicsőséged felé. Amen.

Angelico (Firenze)

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola igazgatójához az alábbi levél érkezett.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG OKTATÁSI MINISZTERE

Ügyiratszám 916-5/2002

Tisztelt Intézményvezető!

Istennek, hazának, tudománynak címmel rendeztük meg múlt év tavaszán azt a konferenciát, melyen az újrainduló egyházi iskolák elmúlt évtizedének tapasztalatait igyekeztünk összegezni. Nem titkolt szándékunk volt, hogy megköszönjük az egyházak oktatás területén végzett áldozatos munkáját, az elkövetkezendő évtizedekre hasznos tapasztalatokat gyűjtsünk és a megkezdett út főbb állomásain végigtekintve új utakat is kijelölhessünk. Ma már elmondhatjuk: az óvodától az egyetemig adott a lehetőség mindenki számára, hogy egyházi intézményben tanulhasson. A kezdeti idők nehézségei után a társadalomban közmegegyezés kíséri az egyházi iskolák működését.

A lakosság körében nemrég végzett felmérés szerint a polgárok jelentős része szeretné, ha az erkölcsi értékek közvetítése még inkább előtérbe kerülne az oktatás területén. A nevelés szerepének erősítése szempontjából nagy feladat hárul az egyházi iskolákra. Az elkövetkezendő évek feladatainak megoldásában, kihívásainak megválaszolásában az Oktatási Minisztérium továbbra is számít az egyházak áldozatos munkájára.

Az Önök előtt álló feladatokhoz további sikeres évtizedeket, munkájukhoz sok erőt és örömet kívánok.

Budapest, 2002. február 20.

Köszönti:

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

Batthyány család

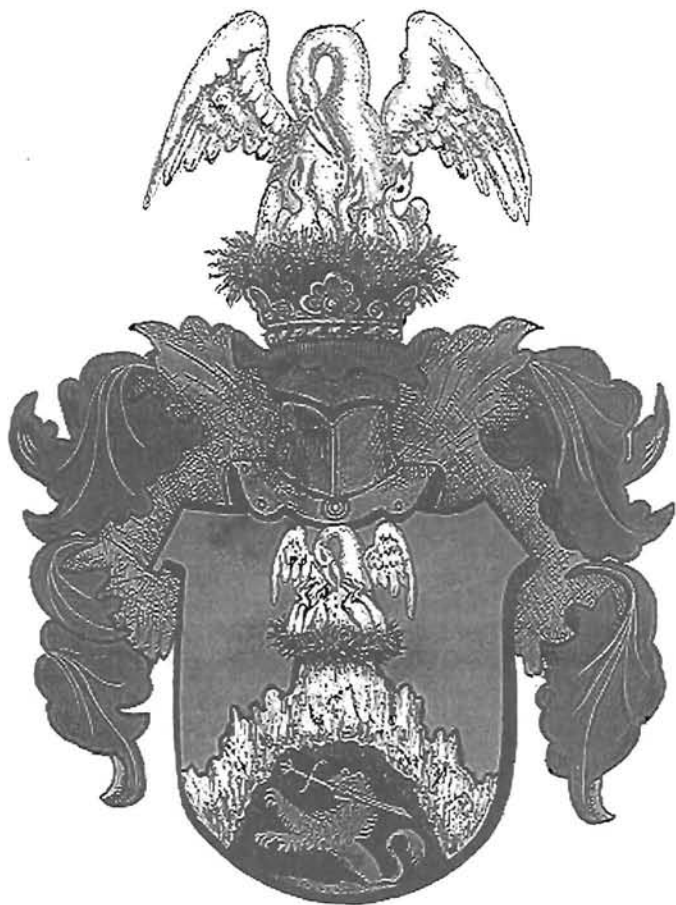
Nem hiszem, hogy van magyar család, aki ezt a nevet ne ismerné mióta emlékeznünk és ünnepelni szabad szabadságharcunk hős napjait. Azt azonban már csak nagyon kevesen tudják, hogy e család a hét magyar vezér egyikéről Ors-tól származtatja eredetét. A már sokszor emlegetett családtörténeti lexikon 8 leszármazotti táblán mintegy 130 nevet említ. A Batthyányiak azok közé az ős régi családok közé tartoznak, akik ugyan csak belevesték nevüket, vérüket a magyar történelem fényes lapjaira. Lapozunk hát a krónika lapjaira.

Ors vezér a honfoglaláskora Dunán túl a Balaton (vagy Sió) környékét kapta, és Zala megye Ors vára tőle vette nevét. Ezért az Ors vezér nemzetségéből származottnak állítatik Renold, ki 1160.-ban élt, és bizonyos, hogy magát de Eörs vagy de genere Eörs írta. Ettől szakadatlan a család. Majd ugorjunk kétszáz évet a történelemben: 1370-ben Esztergom várkapitánya volt I. György az örsi család leszármazottja, ki a törökök ellen vívott hősi küzdelmeiért Zsigmond királytól kapja Batthyán helységet, ő és utódai ettől kezdve erről nevezték magukat. Felsorolhatatlan volna a sok név, cím és rang, ki között főispánok, bánok, grófok, hercegek, katonák szép számmal voltak ékesítve történelmünk lapjait. Ismét ugorván évszázadokat, emeljünk ki négy nevet e nagy magyar család fájáról.

József gróf, Magyarország herceggprímása, esztergomi érsek. 1727. január 30-án Bécsben született és meghalt 1799. október 23-án Pozsonyban. Alig 25 éves korában esztergomi kanonok, barsi főesperes és rátóti prépost. 1755-ben pozsonyi prépost, 1759-ben erdélyi püspök, 1760.-ban kalocsai, 1776-ban pedig esztergomi érsek, két évvel később bíboros, aki két királyt koronázott meg: 1790. november 15-én II. Lipótot, és 1792 június 6-án Ferencet. II. József erőszakos újításaival szembe helyezkedik. Amikor V.O. Pius Bécsben tartózkodott, közte és a császár között közvetített mindkét fél megelégedésére. Hálából a pápa saját kezűleg tette a bíborosi koronát fejére. Kitűnő szónok volt s az irodalmat is pártfogolta.

Kázmér gróf, a Szemere-féle forradalmi kabinet külügyminisztere. 1807. június 4-én született, meghalt 1854 november 4-én Párizsban. 1840-iki országgyűlés főrendi táblájának egyik ellenzéki vezére volt, sőt az 1843. 44-iki országgyűlésen már teljesen radikális útra tért. 1848 nyarán Baranya vármegye főispánja, kormánybiztos 1849 februárjában Kiskun-ság, Szeged, Szabadka és Zombor tejhatalmú polgári és katonai biztosa. 1849-ben a korány külügyi, de ideiglenesen kereskedelmi tárcáját is vezeti. 1849 augusztusában követi Kossuth-ot Viddinbe és a magyar emigrációval együtt Kiuthaiba. 1851-ben Párizsba telepedik le.

Lajos gróf, az első magyar felelős minisztérium elnöke, a magyar alkotmány vezetője. Pozsonyban született 1806. február 14-én, és kivégezték Pesten 1849 október 6-án. Tizenhat évesen a hadseregbe lép. Huszonegy évesen jogi vizsgát tesz a zágrábi akadémián. Kossuth hatása alá kerül. 1843-44-iki országgyűlésen a főrendi ház országosan elismert vezére. 1848 március 17-én nevezték ki, s 23-án terjesztették fel a miniszterek névsorával együtt a kamarillához, s 31-én elfoglalhatta állását. Nehéz viszonyok között, kezdte működését, de a törvényes alapon maradva remélte, hogy sikert ér el, de egyre inkább háttérbe szorul Kossuth radikalizmusa miatt. Többször lemondott állásáról 1848 októberében visszavonult birtokaira. A kiegyezés útját kereste. Tagja volt a Windischgratz herceg császári fővezér elé ment küldöttségnek Mailáthtal, Deákkal. A herceggel Bicskén találkozott, de Batthyányt nem fogadta, sőt 1849 január 8-án a Károlyi palotában elfogatta és Laibachba vitette. Amikor a magyarok és stájerok ki akarták szabadítani, letette velük a fegyvert, mert annyira bízott ártatlanságában. Június végé Olmützbe vitték, hol a haditörvényszék előbb néhány évi börtönre utóbb Svharzenberg herceg nyomására halálra ítélték. (Tragikus haláláról már többször ejtettünk szót.) Kivégzése az egész világon felzúdulást keltett. A világsajtó élesen támadta Ausztriát. Holttestét a ferenciek kriptájában temették, majd 1869 június 9-én országos gyászpompával kísérték a Kerepesi úti mauzóleumba. Hitvese, Zichy Antónia grófnő, példás életű asszony volt, ki 1888. szeptember 29-én követte férjét az Örökkévalóságba.

László gróf, orvos, aki született 1870 október 28-án Kilitiben (Moson vármegyében) 1900-ban orvosdoktorrá avatták a bécsi egyetemen. A főrendi ház tagja, császári és királyi kamarás.

1902-ben Kőpcsenyben 24 ágyas, teljesen felszerelt kórházat alapított, s tartott fenn, ahol a szegény sorsú gyermekeket ingyenesen kezelésben és ellátásban részesítette. 1931-ben hunyt el. Emberbaráti szeretete és a szegényeket segítő magatartása legendás hírűvé tette. Boldoggá avatása a Szent- szék előtt már évek óta folyamathan van. Jótékonyágában nagy segítségére volt felesége Coreth Mária Terézia grófnő csillagkeresztes és palotahölgy volt.

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!
Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimet:
Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.
Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Elmúlt évszázadok megyei krónikája

1878. SZEPT. 29. BÉKÉSI LAPOK

3. évf. 40. sz. Gyula.

„Tégy jót! Ez az Isten parancsolatja; változóságunk érzésének szüksége, a nemes szív édes sürgetése, öröme. S míg a lágynemesség utálatos a Teremtő előtt is, a másokon méltatlankodás megbosszulja magát – így ír Tompa: <nem azt, ki szomorkodva vagy kényszerűségből tesz valamit, hanem a jókedvű adakozót szereti az Úr, s az ilyen jótétel az Isten iránt bizonyított igazi háladatos-
> Ezen és hasonló eszméktől buzdítva az Endrődi Olvasó-Egylet Elnöke, Főtisztelendő Schiefner Ede, prépost-plébános Úr ő nagysága folyó hó elején az olvasó-egylet választmányára előtt tett indítvány folytán az olvasó-egylet igazgatósága megbízott még e folyó hó folytán két jótékony célú táncvizigalom rendezésével, és pedig akként, hogy az egyik tiszta jövedelme a mozgósított hadfiak (megj: Bosznia-Hercegovina-i háborúba) itthon maradt családjaiknak lehető

segélyezésére, a második táncvizigalom tiszta jövedelme 2/3-ad része pedig a miskolci és egrí vízkárosultak javára fordíttassék. A községi egészségügyi bizottság jegyzője Harsányi Dániel intézkedése folytán megbízott férfiak mielőbb összeírják a segélyre szorulókat s folyó hó 29-ig benyújtják az egészségügyi bizottságnak, segélyek elosztása végett.

Ne vonja ki magát senkisé e csekély s önkényes adó alól, hiszen mindannyian gazdagok az ő nyomorúságukhoz képest! Töröljük le a könnyet!

Kelt Endrődön, 1878. szeptember 24-én.

1879. január 2. BÉKÉS MEGYEI KÖZLÖNY

„A gyomai központi kaszinó december 29-én tartotta alakuló közgyűlését, amikor is a tisztségviselőség titkos szavazás útján következőleg alkíttatott meg: elnök Öreg Szerető Imre, alelnök ifjabb Nagy András, titkár Házi Imre, gondnok Bíró László, pénztárnok ifjabb Bíró János, könyvtárnok Veress Lajos. A közgyűlés 9 lapot határozott megrendelni, melyek közül 3 napi lap, a többi részint szépirodalmi, részint közgazdasági, részint pedig humoristicus irányú.”

1879. márczius 6. BÉKÉSMEGYEI KÖZÖNY

„Endrőd alatt nagy szerencsétlenség történt. Egy ladikban a Körözsön hat ember haladt, midőn a nagy szél és a „Petőfi” gőzös okozta hullámok a ladikot feldöntötték s 5 ember odaveszett, csak a 6-ik menekült meg.”

1879. márczius 23-án BÉKÉSMEGYEI KÖZLÖNY

„Egyesült Körösi gőzhajózási vállalat. Tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy a gőzhajó folyó hó 18-tól kezdve indul Szarvasról Gyomára minden hétfőn, szerdán és pénteken reggeli 7.00 órakor. Gyomáról Szarvasra minden kedden, csütörtökön és szombaton délután 1 óra 45 perczkor.

Kelt, Szarvas, 1879. évi február 14-én”

(Megismételt hirdetés)

1882. január. 22. BÉKÉSI LAPOK.

9. évf. 10.sz. 3. old.

„1882-ben Erdei István házában Gyomán, városi mérnök úr egy olyan emberi csontváza talált, mely állítása szerint hosszabb egy ölnél (egy öl = 1.896 m). És ezt a maga helyén hagyták, háborítatlanul. (Megjegyzés: nagy kár, hogy pontos adatok nélkül ma sem tudjuk hol lehettek ezen helytörténeti szempontból is igen értékes leletek. Csak feltételezni merjük – eddigi ismereteink alapján, - hogy a Hősök Emlék útja a Mirhótól nagy gátig terjedő két oldalán kereshetők.)

Összeállította: Cs. Szabó István

AKIKRE BÜSZKÉK LEHETÜNK

Gácsi Lajos

Újházi Ernő

Újházi Ernő és Gácsi Lajos, akik mindketten a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrődi Szervezetének tagjai, nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából magas, miniszteri kitüntetésben részesültek.

Szabó János, a Magyar Köztársaság honvédelmi minisztere a honvédelemben végzett kiemelkedő tevékenységük elismeréseként a Honvédelemért Kitüntető Cím II. Osztályát adományozta mindkettőjüknek.

Büszkék vagyunk arra, hogy Gyomaendrőd város ilyen polgárokat adott a hazának. Kívánjuk, hogy további életük során őrizze és védje őket az Isteni Gondviselés.

Április 22 - a Föld Napja

Ebből az alkalomból frissítjük fel korábbi tanulmányainkat: Földünk a Naptól számítva a Naprendszer harmadik bolygója. Naptól való távolsága 150 millió km. A Nap magjában a hőmérséklet 15 millió C. fok. Földünkön kívül még 8 bolygója van (a Földdel együtt 9) naprendszerünknek: Merkúr, Vénusz, Föld, Mars, Jupiter, Szaturnusz, Uránusz, Neptunusz, Plútó. A föld keletkezése mintegy 4,5 milliárd évre nyúlik vissza. Gőzfelhőből alakult ki, és a forgás (gravitáció) következtében gömb alakúvá sűrűsödött össze. Közepében folyékony magma izzik, melyet a földkéreg 35-40 km -vastagságban borít be. Felszíni formája, arculata évmilliók során változott és változik ma is. (Vulkán kitörések, a kőzetek felmelegednek, lehűlnek, ez által repedeznek, fokozatosan szétmálnak.) A víz a magasabb helyekről a lejtő felé hordja kőzeteket és ezáltal az alacsonyabb részek feltöltődnek. Ilyen a mi Alföldünk is, ami egy feltöltött medence, melynek a feltöltési vastagsága mintegy 2000 méter. Ennek a csodálatos Földnek (Kék bolygó) mintegy 70

%-át tengervíz borítja. Ez a nagymennyiségű víztömeg a Hold és a Nap gravitációs mozgása következtében állandóan mozgásban van. Ehhez hozzájárul még a víz különböző hőmérséklete, (északi és déli sarok felől az egyenlítő felé haladva emelkedik az óceánok hőmérséklete), továbbá a szél hajtóereje valamint a Föld forgása keletről nyugat felé.

Földünk egy nap alatt (24 óra) fordul meg tengelye körül. Ugyanakkor kering a Nap körül, melyet 365 nap és hat óra alatt tesz meg. A hat órát évente nem számítjuk, hanem a négy év alatt összegyűlt órák kitesznek egy napot és ilyenkor a február hónap nem 28, hanem 29 nap. (Szökő év!)

Az északi földgömb csillagászati kezdete és vége határozza meg az évszakokat:

Március 21. A tavasz kezdete, amikor a nappal pontosan egyező az éjszakával.

Június 22. A nyár kezdete, amikor leghosszabb a nappal és legrövidebb az éjszaka.

Szeptember 23. Az ősz kezdete, ekkor a nappal pontosan egyenlő az éjszakával.

December 22. A tél kezdete, mikor a legrövidebb a nappal és leghosszabb az éjszaka.

Az élet a Földünkön az óceánban jött létre, mintegy 3,5 milliárd éve. Ma is igen gazdag az óceánok állatvilága.

A leírhatatlanul gyönyörű színekben pompázó, gazdag domborzatú „kék bolygónk” mintegy 3,7 millió évvel ezelőtt kezdett benépesedni a **Homo Sapiens**-el. Az eltelő idő alatt Földünk legfejlettebb lényé az ember sokat változtatott, alakított Földünkön. Bolygónk száraz-

földi felszínének kétötödét tette civilizálttá az emberiség. A **Föld népessége az utóbbi 500 évben 300 millióról húszszorosára kb. 6 milliárdra növekedett.**

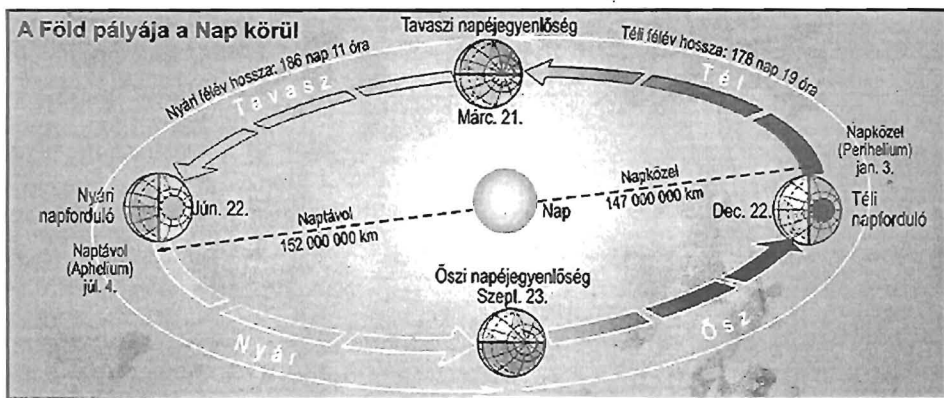
Felvetődik a kérdés, hogy a termelési eljárások fejlődése lépeket tud-e tartani a népesség szaporodásával, a mezőgazdaság meddig lesz képes kielégíteni a növekvő igényeket? Javulnak-e Földünk közegészségügyi viszonyai? (Afrikában. Ázsiában?) És sorolhatnánk még az égető kérdéseket, melyre ma még nem tudjuk a kielégítő válaszokat.

Ahogy a kommunikációs rendszereket figyelem, bennem kételyek merülnek fel. Mit látunk? A népek között gazdasági, vallási, etnikai nézeteltérések, hódító háborúk folynak, megtestesítőjük a fegyveres harc, mások leigázása.

Mégis! A XXI. század **Homo Sapiens**-ének felül kell emelkednie mindezeknek!

Hogy ez sikerüljön valamennyiünknek hinnünk, és bízunk kell, és egyenes akarattal, töretlenül tevékenykedni a szebb jövőért, a világéke megteremtéséért.

Hunyia Alajos

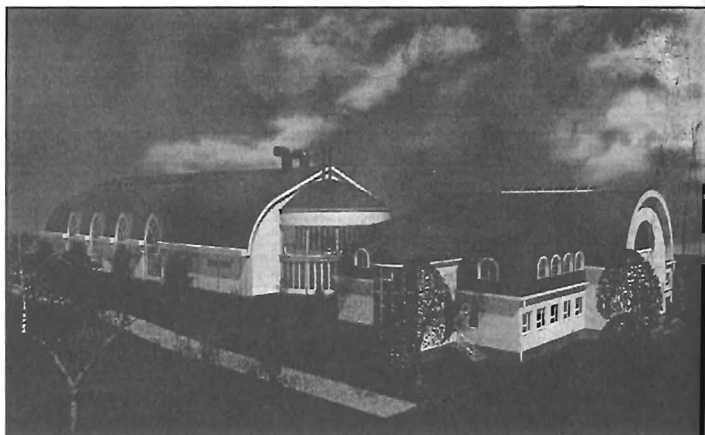

A gyomai fürdő bővítése

Városunkban március 18-án **Matolcsy György gazdasági miniszter** újabb alapkövetelre érkezett. Ünneplés keretében között is elkezdődött a Gyomai gyógyfürdő beruházási munkálata. A beruházás eredményeként a gyógy-idegenforgalom, mint turisztika jó kiterjesztési lehetőség, de az itt élők életvitele is előnyösen változik. A beruházás közel 900 millió forint lesz, amelyből a Széchenyi terv 393 millió forintot, mint támogatást biztosított.

Az alapkövetelést a szokásos emlékfá ültetés követte, ragyogó tavaszi idő volt. A miniszter igen nagy szakértelemmel ültette és öntözte meg a fáját. Mondotta „így tanította nagyanyám, hogy meg kell öntözni a friss ültetést „. Ezt követően a polgármesteri hivatalban a Körös-völgyi Települések Regionális szervezetébe tartozó polgármesterek, - mintegy 16 - megállapodást írtak alá a szünyogok gyérítésére. A regionális szervezet 33 millió forintot nyert ami várható költségek 50%-a. A miniszter úr megelégedett-

ségét fejezte ki az összefogást illetően. Tőle megszokott azonnali reakcióként kedves egyszerűséggel igen nagyvonalú ajánlatot tett a települések polgármestereinek. Az ajánlat lényege, hogy a szünyog gyérítés ügyéhez hasonlóan fogjanak össze, készítsenek egy közös idegenforgalmi komplex tervet, mint régió, és a Gazdasági Minisztérium már a tervezés szakaszában támogatja az elképzelést. Nagyszerű lehetőség, és az újdonságból származó összes előnyöket hordozhatja. Reméljük élnek vele az illetékesek.

Fiatalokról fiataloknak

A mozgás örömeért

A FIDESZ-MDF programjában olvastuk a következőket:

„Nőtt az egészséges életmódot választók száma: **ma 15 és 29 év közötti fiatalok kétharmada rendszeresen sportol. Ma 30 ezer gyermek ismerkedik a labdarúgással 800 szakember segítségével.** 80 településen és vonzáskörzetében épül világított füves és műfüves pálya a futballutánpótlás nevelésére. A **Nemzeti Atlétikai Programban 60 ezer gyermek vesz részt. További 13 sportágban sportpályák építésével és sportfelszereléssel félezer játszótérrel építettünk vagy újítottunk fel.** 2002-ben elkészül az új Budapesti Sportcsarnok, Európa egyik legkorszerűbb fedett arénája.

2006-ig elérjük, hogy minden megyei jogú városban legyen uszoda, amelynek építését, működését a kormány és az önkormányzatok együttműködése szavatolja. Olyan uszodákat kell építenünk, amelyek éppúgy szolgálják a versenyszerű sportot, mint az ép és a fogyatékkal élő emberek egészségmegőrzését.

2006-ig további 6 korszerű, sportolásra és szabadidős tevékenységre alkalmas, egész évben üzemelő fedett jégpályát építünk. Elérjük, hogy régióként legalább 6-10 ezer főt befogadni képes, fedett, több funkcióval rendelkező sportcsarnok álljon rendelkezésre, amely segítséget nyújt a látványsportok, csapatsportok fejlődéséhez. Az iskolai tornacsarnokok építésére új programot hirdetünk meg: 2006-ra minden iskolának lesz tornaterme. A magyarországi településeken 500, a gyermekek biztonságát szem előtt tartó, új modern játszótér épül.

2006-ig felújítjuk a Népstadiont és a környező létesítményeket: a Nemzeti Sportcsarnokot, az Olimpiai Csarnokot és a Kisstadiont. A stadionrekonstrukciós program keretében 38 stadion újul meg 2001-2003 között.”

Fiataljaink jövője

Ezzel a címmel tartott lakossági fórumot a Gyomaendrődi Művelődési Központban március 13-án Gyürk András a Fidelitas országos elnöke. A fórumon részt vettek Domokos László országgyűlési képviselő, Babák Mihály országgyűlési képviselő, Erdős Norbert a Fidelitas képviselő jelöltje, Dr. Dávid Imre polgármester, és az érdeklődők.

Gyürk András előadásában elismerően szólt a Békés megyei Fidelitas szervezetekről. Mint mondta, fiatalok jól ismerik a fiatalság gondjait. Megemlítette az előző kormány tandíj rendszerét s azt, hogy most nem kell már tandíjat fizetni a felsőoktatási intézményekben. Ennek kapcsán említette a diákhitelt, melyet már 80 ezer diák vett fel. Egy egyetemista lány kiszámította, hogy a diákhitel évi törlesztése annyit jelent, mintha mikrohullámú sütit vennének részletre.

Tudásalapú társadalmat építünk. A tudás a jövő záloga! Ezért fontos a fiatalok életlehetőségét minden eszközzel segíteni. A lakáslehetőségek kibővültek, hiszen mára a lakáshitel nagyon alacsony, így sok fiatal juthat olcsóbban lakáshoz. A felsőoktatási intézmények kollégiumait ötezer férőhellyel bővítik még ebben az évben, így egyre több fiatalnak lesz lehetősége a kollégiumi szolgáltatásokat igénybe venni.

Végül szólt a 2012-ben megrendezésre kerülő Olimpiáról, mely nemcsak nagy dicsőség-

get jelentene hazánknak, hanem gazdasági fellendülés is hozna. Hogy ezt nemcsak a fiatalok érzik így, bizonyítja az a több mint hatszáz ezer lakossági aláírás, melyet a FIDESZ kezdeményezésére gyűjtöttek össze.

Domokos László országgyűlési képviselő azokról a helyi sikerekről beszélt, melyek az elmúlt 4 évben bekövetkezett Gyomaendrőd életében. Kiemelte a szennyvízprogramot, melynek kapcsán városunkban nemsokára minden helyen meg lesz oldva a szennyvízelvezetés. Ennek érdekében folynak a munkálatok. Beszélt arról, hogy a Széchenyi Terv keretében szociális bérlakások épülnek, hol egyre több idősnek is otthont adnak. A fecskéházak több fiatalnak is lehetőséget adnak az otthonépítésre. Az Ipari Park új lehetőségeket biztosít a vállalkozóknak, mely egyre több munkalehetőséget biztosít majd városunknak. Bízunk abban, hogy megszűnik a fiatalok elvándorlása, s egyre többen maradhatnak majd szülővárosukban, s itt kamatoztathatják tudásukat a város és a társadalom javára.

Várfi Péter, a Fidelitas helyi elnöke

DIÁKSPORT

Gratulálunk a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola diákjainak e szép eredményekhez!

Március 11-én Endrődön a ligetben rendezték meg a körzeti iskolák részvételével Diakolimpia elődöntőjének rangos eseményét, ahol a az iskola minden csapata tovább jutott a megyei döntőbe. Ez úttal egyéniben 7 arany, 6 ezüst és 5 bronzérem volt az eredmény. Így az iskola I. helyen végzett.

Eredmények:

I. Kcs. Leány

I. hely: Balázs Tímea, Barna Nikolett, Tokai Kinga, Pintér Nikolett, Pápai Bianca

I. Kcs. Fiú

I. hely: Dávid Imre, Gácsi Márk, Szilágyi József, Demeter József, Berkovszky Péter

II. Kcs. Leány

I. hely: Farkasinszki Zita, Tokai Gréta, Keresztes Kitti, Farkasinszki Mariann, Kurucz Éva

II. Kcs. Fiú:

I. hely: Bukva Tamás, Kurucz Zolt, Mészáros Dávid, Botos János, Liziczai Csaba

III. Kcs. Leány

I. hely: Szabó Zita, Vári Éva, Cserenyecz Dóra, Nagy Beatrix, Pinkovics Angéla

III. Kcs. Fiú

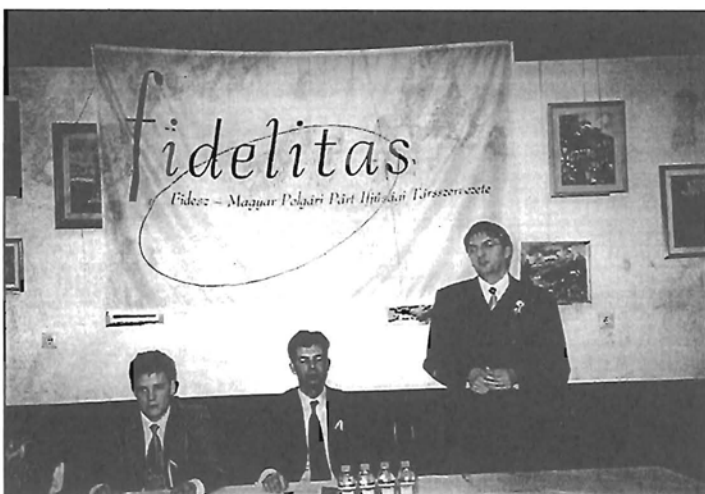
I. hely: Dógi Jenő, Fekécs Zoltán, Dógi Richárd, Keresztes Márk, Hacelda Róbert

IV. Kcs. Leány

I. hely: Lakatos Mária, Szakálos Judit, Gellai Nikolett, Bacsa Erika, Krmellár Tímea

IV. Kcs. Fiú

I. hely: Kiss Imre, Szurovecz Zolt, Pinkovics Tibor, Varga Tibor, Veéror András

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek
Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

Az Európai Unió kapujában

IV. Az egységes piac és a négy alapszabadság

Előző cikkünkben taglaltuk az Unió 3 pillérét. Az első és legfontosabb pillér az Európai Gazdasági Közösség, amely az évek folyamán több átalakuláson ment keresztül, míg 1986. február 18-án aláírt Egységes Okmányban célul tűzték ki a tagállamok közös piacának megalakítását, melynek végső határideje 1993. január 1. volt. Am az egységes piac tökéletesítése érdekében folytatott jogalkotás a kilencvenes években is folytatódott s mind a mai napig tart. Az egységes piac hatékony működését a négy alapszabadság biztosítja. Erről ejtünk néhány szót.

Az áruk szabad mozgása az első úgynevezett alapszabadság, melyet a vámunió felállításával, a közös vámtarifával, s mennyiségi korlátozások bevezetésével biztosítottak.

A vámunió a tagállamok közötti vámok és azokkal azonos határádíjak megszüntetését jelenti. Továbbá a nem-tagállamokkal szemben közös vámtarifát vezet be. Kivételek különleges helyzetekben persze itt is vannak, de azok taglalására nem térünk ki. Az áruk szabad áramlása érdekében azonban szükség volt mennyiségi korlátozásokra (kereskedelmi kvóták), szükség volt a szabványok, technikai előírások egységesítésére, közelítésére. Hosszú és bonyolult jogi folyamatok következtek. Az Európai Közösség 30. cikke pl. meghatározza azokat az eseteket, amikor a tilalom alól mentesítésnek van helye. (Olyan nemzeti rendelkezések megengedettek, ami a közérdek, közbiztonság, növénye egészsége, művészeti, történelmi, régészeti értékekkel bíró nemzeti kincsek, ipari, kereskedelmi tulajdon védelmére szolgálnak.)

A személyek szabad mozgása a második ilyen alapszabadság. A közös piac tehát egy olyan terület, ahol nemcsak az áruk és szolgáltatások, illetve a tőke hanem munkaerő is szabadon, korlátozás nélkül áramolhat. A Maastrichti Szerződés tette alapjoggá azt, hogy mozgásszabadság, nemcsak a munkaerő, hanem az Unió minden állampolgár számára biztosított. A diszkrimináció kizárt! Tehát a tagállamokból származó munkavállalók vagy önálló vállalkozók ugyanolyan joggal bírnak, mint az adott ország helyi munkavállalói, vállalkozói. A munkavállaló alapvető joga: állásajánlat elfogadása egy másik tagállamban, munkavállalás, (keresés) szabad mozgása, munkaviszonyának megszüntetése. Az önálló tevékenységet folytatók (nemcsak vállalkozók, de orvosok, ügyvédek stb.) külön kategóriát képeznek a közösségi jog alapján. Ezeket a személyeket letelepedési szabadság illeti meg, ami azt jelenti, hogy tevékenységüket bármelyik tagállamban szabadon folytathatják. A Maastrichti Szerződés létrehozta az uniós állampolgárság intézményét is, tehát mindenki, aki egy tagállam polgára egyben az Unió állampolgára. E szerint az Unió állampolgára: az EU bármelyik országában mozoghat, utazhat, tartózkodhat, részt vehet az európai parlamenti választásokon, igénybe veheti bármelyik tagállam diplomáciai, konzuli védelmét, jogorvoslatért fordulhat az Európai Ombudsmanhoz. Ha 3 hónapnál tovább kíván tartózkodni valamely tagállamban, akkor kérnie kell tartózkodási engedélyt.

A szolgáltatások szabad nyújtása következő szabadságjog. Itt fontos megjegyezni, hogy szolgáltatásként (az Európai Közösség Szerződése 50. cikke) a közösségi jogban, csak az a díjazás ellenében végzett tevékenység fogadható el, mely nem esik az áruk, a személyek, és a tőke szabad mozgására vonatkozó előírások alá. Az idézett cikk felsorolja mindazokat a tevékenységeket, melyek szolgáltatásnak minősülnek. E területen évtizedeken át meglehetősen lassan haladt a kibontakozás. Az ezredfordulóra már a legtöbb szolgáltatást (banki, pénzügyi, telekommunikációs, közlekedési) már liberalizálták, ugyanakkor több területen, főképp állami tulajdonú szolgáltatásoknál (pl. villamosenergia, gázszolgáltatás) még csak a kezdeti lépéseknél tartanak. Ugyanakkor az egységes piac működése, a versenyképesség szempontjából egyre nagyobb jelentőséggel bír a szolgáltatások szabad áramlása. Ennek fő oka, hogy a szolgáltatások a világgazdaságban egyre nagyobb, folyamatosan növekvő súllyal szerepelnek. A szolgáltatások az Unióban a GDP mintegy 70 %-t teszik ki. Az Unió lakosságának nagy része szolgáltatott szektorokban dolgozik.

A tőke szabad mozgása a negyedik alapszabadság. Az EK. Szerződés 56. cikke tiltja a tagállamok között a tőke szabad mozgásának mindenfajta korlátozását. E tilalom ellenére itt is vannak kivételek, így a tőke szabad mozgása nem sértheti a tagállamoknak azt a jogát, hogy megelőzzék a nemzeti jogszabályok megsértését az adózás és pénzügyi intézkedések terén, s e jog korlátozható a közérdek, közbiztonság védelme érdekében.

A fent leírtakból tehát mindenki számára világos, hogy milyen kedvező helyzetbe lesz iparunk, kereskedelmünk s állampolgáraink. Bár igaz, hogy az uniós tárgyalások folyamán nyilvánvalóvá vált, hogy egyes tagországok a munkaerő szabad áramlása tekintetében több-kevesebb türelmi időt írhatnak elő.

Császár Ferenc

Forrás: a Magyar Országgyűlés által 2001-ben kiadott: Horváth Zoltán: Kézikönyv az Európai Unióról c. kiadvány.

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Az ablak teszi a házat
MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETEKRE IS.
5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érte munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház négy művésze, köztük, Székely Ferenc, egy hétig tartó éhségstrájkot II. 20-án végre abbahagyta, mert a Művelődési Minisztérium újabb ötmilliárd lejt utalt ki a színház részére a jelenlegi tizenkettő mellé. Ehhez hozzájön még a városi önkormányzat által megszavazott ötmilliárd lejt.

Romániának nincs más választása, tiszteletben kell tartania a nemzetközi egyezményeket – jelentette ki a Romániában megjelent „Kronikának”, az Európai Tanács csángójelenségeket vizsgáló és a jelentést előkészítő Tytti Isohookana Asunmaa finn történész, egyetemi tanár, képviselőasszony. Az Európa Tanács javaslata azonban a csángó nyelv oktatására és nem a magyar nyelv oktatására vonatkozik. A történész asszony többek között kifejtette, hogy: „nem ismerjük pontosan a csángók eredetét. Én is több mint tíz, talán tizenhat elméletről olvastam, amelyek a csángók eredetéről szólnak. Mi most nem tudjuk pontosan, hogy kik ők, honnan jöttek Moldvába. Szükséges tehát a párbeszéd a kutatók és történészek között.

A tudósítói hálózattal rendelkező erdélyi stúdió az Illyés Közalapítványtól kapott támogatásnak köszönhetően beindulhat a területi stúdió, mely adásaiban tájékoztatja a Kárpát-medencében élő magyarságot a helyi aktuális témákról. Magyar részről Németh Zsolt politikai államtitkár és Szabó Tibor a Határon Túli Magyarok Hivatalának elnöke vett részt Kolozsváron a Tranzit Alapítványnak otthont adó régi zsinagóga épületében a Video Pontes területi stúdió Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemről készült film ösbemutatóján. A stúdió munkáját temesvári, nagyvárad, kolozsvári, marosvásárhelyi tudósítók segítik, hogy mindig a legfrissebb erdélyi hírekről nyújtsanak tájékoztatást.

Gyergyószentfalva és Gyergyószentmiklós után Csíkszeredában is bemutatták „A székelység története a 17-19 században” című tanulmánygyűjteményt és Egyed Akos „Erdély 1848-évi utolsó rendi országgyűlése” című kötetet. Öröndötes, hogy újabb kötetekkel gazdagodott a székelység történeti irodalma.

Végre minden akadály elhárult a római katolikus egyház három államosított ingatlanának visszaadása előtt: a nagyvárad Orsolya-rendi zárda, a szilágysomlyói minorita rendház és a székelykeresztúri kántorlakásról van szó. Az RMDSZ-kormány protokollum végrehajtását felügyelő vegyes bizottság április 30-át jelölte meg az ingatlanok tényleges átadásra.

A II. 26-i kormányúléseken módosították a más országok himnuszának éneklését, más országok zászlajának kitűzését büntető kormányhatározatot. Olyan kitételt is beiktattak a határozat szövegébe, hogy a nemzeti kisebbségek is használhatják a nemzeti szimbólumokat

Maros megyében Vajdaszentiványon a Művelődési Otthonban rendezett irodalmi délutánon az Erdélyi Magyar Könyvklub és a Kriterion Könyvkiadó 104 kötetből álló könyvadományt nyújtott át a helyi könyvtárnak.

Szeben megyében Bürkössön a 80-as években számolták fel a magyar nyelvű oktatást, mert annyira lecsökkent a magyar anyanyelvű tanulók száma. 2000 szeptemberétől újra indult a magyar nyelvű oktatás, jelenleg 8 gyermek tanul magyarul. Orbán Ibolya tanítónő úgy látja, hogy néhány év múlva újra megszűnik magyar gyermek hiányában az oktatás. Szeretnének mind több magyar nyelvű könyvet olvasni, de pénz hiányában csak adományokra számíthatnak.

Nagyenyed a szabadságharc alatt

Viskóczy Henrik házfőnök Prodanhoz sietett, abban reménykedve, hogy véget vethet a mézárásoknak. Sikertelenül. Később Prodan csapatai is beálltak az Axente csapatainak dúlásába. A Repede Nicolae felgyógyi görög-katolikus pap által vezetett csapat betört a minorita rendházba, s gyilkolni kezdte az oda menekülteket. Nemes Ioan tribun kiüzte ezeket az utcára, ahol dorongokkal verték agyon őket. Egész utcák hamvadtak el, leégett a római-katolikus templom, a Kollégium épülete, melynek szétszórta értékes könyvtárát, és lerombolták a református templomot is. A Honvéd január 10-i számában az áll: „Enyed, a lelkes kisváros nincs többé! Tegnap délután ment be 3 tribun, mint az onnan ide menekültek mondják, 9000 rabló oláh számára szállást rendelni. A tábor östve ment be, s csakhamar beérkezte után a Magyar utca, piac s mindazon helyek, ahol oláh nem lakott, felgyújtották. A menekültek az égő város lángjai közt több ezer lövéseket hallottak-hihetőleg védtelen nők, aggok és ártatlan gyermekek gyilkoltattak le.“ Ez az első írásos beszámoló Enyed tragédiájáról. Sokan Felenyedre, Újfaluba, Csombordra és az erdőbe menekültek. Szilágyi Farkas a Bükkös erdőben meghúzódo enyedik számát 400 főre tette. A menekültek száma összesen 2000-2500 körül lehetett. Az áldozatok számát nem lehet pontosan tudni. Viskóczy Henrik házfőnök 351 halottat azonosított, a nagyenyedi városi tanács 600-ra becsüli a meggyilkoltak létszámát, Várad Samuel enyedi főorvos szerint 700, Szilágyi Farkas pedig 800 magyar elpusztításáról ír. Román részről kb. 50 személy a veszteség.

Egyházi intézmények

A görög katolikus egyház 1733-ban alakult 34 családdal. 1909-ben az egyházhoz tartozott 300 család 1000 lélekkel, kiket egyetlen lelkész vezetett. 1999-ben a római katolikusoknál tartották esküvőiket, sőt szentmisére is ide jártak, mert máshová nem volt hova menniük, a kommunista idők alatt templom nélkül maradtak. A polgármesteri hivatal a jelenlegi autóbuszállomás helyén jelölt ki helyet a templom építésére. Az építések 1988-ban kezdődtek, de mára befejeződtek.

Az enyedi zsidók közt csak 1850 után kezdett valamelyest vallási intézmény kialakulni. Rendes anyakönyvet 1849 óta vezetnek. 1890-re erősödtek meg annyira, hogy szervezkedhettek, s alapszabályzatot készíthettek, rabbijuk nem volt. Fekvő vagyonuk nem lévén, intézményeiket a kultuszadóból és adakozásból tartották fenn. Gyűléseiken a tárgyalás és az iskolákban a hitoktatás magyar nyelven történt, anyakönyveiket magyarul vezették. 1909-ben a hitközséghez tartozott Enyedről 75, vidékről 20 család.

BAJUSZ TÜNDE

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/L.a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, diszobéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: 06-20-9520-243.

Beszélgetés Domokos László országgyűlési képviselővel, aki az 5. sz. választási körzet képviselőjelöltje az április 7-i választásokon

Minden felelősen gondolkodó és érző ember készül a választásokra. Így tesszük mi kereszténydemokraták is, akik 1998-tól a FIDESZ Magyar Polgári Párttal együttműködési formában, de önálló erőként veszünk részt a közéletben. Ott vannak a parlamentben képviselőink, ott vannak az ország önkormányzataiban 24 kereszténydemokrata polgármesterünk, 4 alpolgármesterünk, 88 helyi képviselőtestületi tag, és a megyei közgyűlésekben 27 megyei közgyűlési tag. A szociális igazság érvényesítése, a családok boldogulásának szolgálata, az emberi szabadságjogoknak a védelme, a társadalom erkölcsi megújulása munkánk célja.

Most választások előtt felerősödött annak a két értékrendnek a különbsége, amely áthatja gazdasági és társadalmi életünket. Mi a különbség a két szemlélet között? A legegyszerűbben úgy érthető meg, ha arra a kérdésre helyes választ adunk, hogy az ember van-e a gazdaságért, vagy a gazdaság van az emberért? megérthető a különbség. **Mi valljuk, hogy ami jó az embernek, az jó a gazdaságnak is.** A kereszténydemokrácia az ember, a személyiség tisztelődét vallja. Nap-mint nap tapasztalhatjuk azt a küzdelmet, ami közéletünket áthatja. A múlt képviselői, és a polgári átalakulás hívei közötti küzdelem folyik most a választások előtt.

Mi kereszténydemokraták a jövő, a polgári társadalom mellett tettük le voksunkat és tesszük ma is, a közelgő választásokon. Magyarországon a jövő elkezdődött. Tetten érhető jelei vannak ennek Békés megyében is, de megyén belül nézzük most csak közvetlen környezetünket, szülőföldünket, Gyomaendrődöt. Aki nyitott szemmel jár, látja, a befejezett és a megkezdett beruházásokat, amelyek az itt élő életvitelét nagyon nagymértékben javítja.

Domokos László országgyűlési képviselővel körzetének 2006-ig szóló terveiről beszélgettem. Mielőtt a terveiről beszélt, röviden visszaemlékezett a 98-tól történetekre. Kiemelte a belvíz elleni hatásos védekezést. A károsodott családok otthonai, az önkormányzat károsodott épületei mind felújításra, vagy újra építésre kerültek. Több utcában épült út, megépült az Öregszőlői kerékpár út, épül a fürdő, a hulladéklerakó a 24 szociális bérlakás, és a szennyvíz beruházás 3-4. dik üteme, kezdődik az ipari park infrastruktúrájának kiépítése, hogy csak a legfontosabbak leltárát említsük.

Ezek az eredmények biztosan jelzik, hogy Gyomaendrődnek van jövője, ennyi fejlesztésnek meg kell hogy jöjjön az eredménye, de még nagyon sok a dolgunk, mondta mosolyogva.

2006-ig szóló terveit e - képen fogalmazta meg:

„Országgyűlési képviselőként azt szeretném elérni, hogy a választókerületben élő embereknek legyen munkájuk. A vállalkozóknak barátságos környezetet szeretnék kialakítani, melyben kibontakozhatnak terveik. Minden segítséget meg akarok adni az itt élő embereket segítő közösségeknek, és az önkormányzatnak. Terveink ennek jegyében születtek.

1. Amiből a család él

Céljaink között a legfontosabb az új, jól fizető munkahelyek létrehozása, a nyugdíjak

emelése. Számunkra ez a legfontosabb, hiszen ez jelent a családok számára megélhetést.

Az adók csökkentésével, a fizetések emelésével 2006-ra elérjük, hogy a magyar polgárok átlagkeresete megkétszereződjön.

Békés megyében több mint 60 ezer gyermeket nevelő család él. Ezért jelentős a családi adókedvezmény hatása, ezzel is segítjük a gyermeknevelést. 2006-ig az adómentes jövedelem 1 gyermekes családoknál 1 millió, 2 gyermekeseknél 2 millió,

3gyermekeseknél 3 millió forint lesz.

Békés megyében sok idős ember él. Fontos ezért a nyugdíjak vásárlóértékének emelése. Az özevnyi nyugdíjak összegét 50%-kal emeljük. De ami nagyon lényeges, az idősökre mi úgy tekintünk, mint a család nélkülözhetetlen tagjára. Ezért az unokájukat nevelő nagyszülők a nyugdíj mellett igénybe vehetik a GYES-t.

2. Az otthon biztonsága

Miután sikerült a belvíz okozta károkat helyre állítani, jelentős volt a közmunkaprogram, megszerzése, a csapadékvíz elvezetésére.

Épül a szennyvízcsatorna, ami tovább fokozza a belvíz elleni biztonságot, és a környezet szennyezés is nagymértékben csökken.

3. Mezőgazdaság

A kormány a családi gazdaságok támogatását meghirdette, a vonatkozó törvényt, sőt törvénycsomagot megalkotta. A kormány célja, hogy Magyarországon egyszerre kezdődjön el a stabilitás, és a növekedés. Nagy célok ezek, de reálisak, megvalósíthatók, és elkezdődtek.

A Széchenyi tervben meghirdetett pályázatok üzenete: Merjünk magyarok lenni! Merjünk nagyok lenni! Nemzeti kincseinket nem pazarolhatjuk el, mi hasznosítsuk, ez a FIDESZ vezette kormány célja, amely a kereszténydemokrácia alapelveivel teljesen egyezik.

A családi gazdaságok támogatása megerősödése a vidék fejlődését szolgálja.

Ezért a kormány szándéka szerint 2002 és 2006 között 800 milliárd forint többlettámoga-

tás kerül a mezőgazdaságba. A családi gazdaságok 2002-től saját erő nélkül 300 millió forint kölcsönt vehetnek fel földvásárlásra, telephelyvásárlásra ültetvénytelepítésre, és gépvásárlásra. A hitel kamata 100 hektár földvásárlásig 0 %, e fölött az 5 évre rögzített 7 % kamat felét az állam magára vállalja. A hitel futam ideje 5-20 év között lehet.

4. Turizmusfejlesztés

Szerencsés kezdeményezés volt, a nemzetközi mércével is jelentősnek mondható Sajt-túró fesztivál, a „Nemzetközi Bogártalalkozó. Ezek az új kezdeményezések, mint turisztikai lehetőség kiaknázása nagy lehetőséget kínál a településnek. Fellendülőben van a szabadidő turizmus, hisz a melegvíz hasznosítására Gyula, és Gyomaendrőd nagy beruházásba fogott. Belátható időn belül rövidesen hívják, várják a vendégeket, ami nagy turisztikai lehetőség a környező települések számára is. Össze kell fogni! A turizmus fejlesztésének felét vállalja az állam, a másik felét az önkormányzatoknak, vállalkozóknak kell biztosítani. Együtt kell dolgoznunk, élni kell a lehetőségeinkkel, ez a kormányunk üzenete, ez a vidék felemelkedésének egyik lehetősége. A gazdasági miniszter Matolcsy úr március 18-i vonatkozó ajánlatával is komolyan el kell gondolnunk, nem egy szimpla kis ajánlatról szolt, érdemes gyorsan lépni, mert aki gyorsan reagál, az jobban járhat, mint aki elnapolja a döntéseket.

5. Jó úton a jövőbe

Új munkahelyeket létrehozni, az ország gazdasági vérkeringésébe bekapcsolódni, **nem lehet utak nélkül, hangsúlyozza Domokos László országgyűlési képviselőnk, és a következő időszak képviselő jelöltje.** Beszélgetésünk során kiemelte hogy mennyire fontos az utak építése, ezért ő mindig nagy hangsúlyt helyezett a térség megközelíthetőségére. A Tiszaúri hid megépítése is ezt a célt szolgálta. A közeljövő célja, hogy az útépítésben partner településeknek lehetőséget nyújtunk, hogy a választókerület településein 2010-ig ne legyen belterületi földút. 2006-ig előkészítjük a Szarvas-Békésszentandrás elkerülő út megépítését. Ez az elkerülő út a térség gazdasági fejlődése szempontjából kulcsfontosságú 44-es út gyorsforgalmivá fejlesztésének következő állomása lesz.

Végig gondolva a hallottakat, biztos vagyok abban, hogy az elmúlt időszak tettei, reálissá teszik a jövő terveit, amelyek nem csupán ígéretek, hanem megalapozott tervek. Garancia erre az elmúlt 4 év eredményes munkája, hisz múltunkra épül a jövő. A polgári kormányzat biztató eredményeire építhetjük fel az erkölcsében megújuló, jólétben megerősödő polgári társadalmat. Erre kötött megállapodást a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség a FIDESZ vezette kormánnyal, és ezért támogatjuk a 2002 választásokon is a körzet **FIDESZ-MDF képviselőjelöltjét, Domokos Lászlót**, aki az elmúlt 4 év során munkájával bizonyította, hogy már 98-ban is a többség helyesen választott.

Hamvazószerdától a feltámadás öröméig

Az ünnep öröm; öröm, mert a találkozás révén gazdagít. Amikor a húsvéti alleluját énekeljük, lelkünk a felszabadult örömmel merül el az Isteni Béke végtelen gazdagságában. Az élet ünnepe ez. Számunkra az élettel való találkozás. A halált maga mögött hagyó Istenember dicsőségébe öltöztetjük a szívünket, amely bennünk is lángra robbantja az örömet. A hit, remény és szeretet Istentől lelkünkbe öntött ajándékait érzük tetten magunkban. A végső nagy találkozás, a feltámadás örömet ízelgetjük, és kérdezzük: Milyen is lesz? – és a végső találkozásig átvélő jövő napi tennivalóit is ez a hit, remény és szeretetet lelkesíti, motiválja, készíti igazgázzá lenni.

A jövő feladatait így látni: - Keresztény hivatásunk felismerése. Az ünnep ráébreszt a lényeges dolgokra. Erővel tölt fel, tisztázza tennivalóinkat, helyes értékrendre tanít, az ünnep az, ami nélkül nincs kultúra, ami nélkül nem létezhetünk. Az ünnep az életre ébredés öröme. Húsvét különösen is az.

Éppen ezért az ünnep komoly. Komolyan kell venni. Ami komoly arra készülni kell. Az ünnep az élet komolyságára tanít. Amikor érzékeny lélekkel közeledünk az ünnep komolysága felé, akkor a készüléket is komolyan kell venni. Különbözőn tán elkápráztat szemünk a fényben, de látni nem tanulunk meg.

E készülék csodálatos nyitánya a hamvazószerda csendes, elmélyedésre szólító liturgiája. A homlokunkra hintett parányi porcsipet létünk parányi, röpke voltára irányítja figyelmünket: - „Emlékezz ember, hogy por voltál, és porrá leszel.” - és díszítsen bár az élet kitüntetésekkel, ranggal, szépséggel vagy tehetséggel, mi porból lett porrá lesz, de a lélek a Golgota hegyormán keresztül a feltámadás dicsőségére hivatott.

E készülék csodálatosan egyszerű módját tanítja nekünk Jézus a Hegybeszédben. A lélek akkor lesz egyensúlyba önmagával, ha érzéke van a felé nyújtott kéz segítségért kérő ínsége iránt, s ezt észrevétlenül kielégíteni törekszik, hogy a „jobb kezed ne tudja, mit tesz a bal”, „s Atyád, aki a rejtekben lát megfizet neked”, - és ha tiéd az Isten, tiéd már minden!

Ha nem csupán a hamvazószerdai porszemeket érzed magadon, hanem valóban porban érzed magad, lent, meghalászva, magadrahagyva, akkor benned a lélek sóhajt fel az Úrhoz. S ekkor zárkózz be szobádba, tanítja a mi Urunk, s imádkozz elrejtve, s mennyei Atyád, aki lát a rejtekben is megfizet neked.

Ó lelkét adja neked, s e lélekkel, ünnepi, örömteli szívvel már beállhatunk az ünneplők sorába, az Eucharistia, a hálaadás Istennek szentelt liturgiájába.

Ha az ember önön gyöngesége a lélekben gáncsot vet az ünnepek nagyszerűségé elé, akkor belső gyakorlatra hív az

Úr, s a böjtölés az önzést megtörő lemondás útján közelíti a lélek Urához, Istenéhez, de Jézus arra tanít: - Ezt ne lássa rajtad senki, sőt mosakodjál meg, illatozsítsd be hajadat, arcod legyen vidám, s a kedély tegyen kedvessé, hiszen a lelkedről van szó, benn érlelődik az igaz, a jó, a Krisztushoz méltó önmagad.

Így lesz képes az ember örök kincseket keresni, a jövőt igaz szívvel, keresztény módon, krisztusi stílusban építeni.

A műveltségnek ez a belső rétege teszi alkalmassá az embert, miként a nagy reformmozgalom kiválóságait, a változó világban küszködő emberi közösségeket is kegyelemmel megújítani

Szent Benedekre gondolok most és Aquitaniai Vilmosra – a Cluny reform nagy elindítójára – kiknek jelmondata volt: „Imádkozzál és dolgozzál”. Mindketten egy felforgatott, torzszalkodó világban éltek, mikor a jövő inkább aggodalommal töltött el minden lelkét, mint bizakodó reménnyel. Akkor találták rá az Élet forrására, s a saját maguk Istenre talált világából, magukból indultak el eme két alapvető tevékenység útján: - Imádkozni! És dolgozni!

A mi világunk éppen ezt a két dolgot szereti elkerülni, milyen kár!

I. Imádkozzál! – Az Egyház liturgiáját és a rejtett imádságban az Isten közelségét átélni, a nagyböjt, a szent 40 nap porbasújtottságából szívünket és kezünket a mennyei Atyához felemelni. Istennek dicsőítést adni, hálát mondani, az Euchariszticában Jézust ünnepelni. A lelkét felemelni hozzá, jelenvalóvá tenni életünkben: Isten mindenütt jelen van! Nem az égben, távol, hanem mindenütt, itt is. És benned is otthon akar lenni

A helyes imádság akkor eleven és élő, ha tudja az imádkozó, hogy kit imád és kihez imádkozik. Jézus kérdezi: - „Kinek tartják az emberek az Emberfiát?” – mert, „aki lát engem, látja az Atyát” – mondja Fülöpnek. Péter válasza: - „Te vagy a Messiás az élő Isten fia:” Amikor szenvedését megjövendöli, Péter tiltakozik. Pedig, „aki elveszíti életét, megtalálja azt.” Kicsoda Jézus Krisztus tehát? – A Táboron elhangzik: „Ő az én szeretett fiam, Őt hallgassátok.” Értünk hangzottak el ezek a szavak, de „óvakodjatok a farizeusok kovászától” – a képmutatók tanításától, a dicsekvők példájától, megkapták már „jutalmukat”, de a meghívottakat az örök húsvét feltámadása várja.

2. És dolgozzál! Az imádságban a szeretet civilizációját építő lélek a munkában Isten művének folytatását látja, tetteit a szeretet hatja át. Számára a munka nem kötelesség, de ha elszakítjuk az imádságtól, zsarnokunkká válik, amitől menekülni akar az ember. A munkát nem dicsőíteni kell, hanem elvégezni.

Az imádság és a munka alkotja azt a lelki nemességet, amely kultúraépítő erő-

vé válik s egy-egy ilyen módon kiművelt emberfő lesz képes a helyes életvitel megalapozására.

A mi népünk Szent István és Szent László országepítő munkája révén került a Cluny reform sodrába, hogy megalapozza az ezer esztendő s jövőt. **Számunkra is a lelket építő szent negyven nap és a Krisztusra talált ösök példája legyen az út az élet felé, a megújulás felé, a jövő felé.**

A nevelésnek is alapja ez a kétpontú építkezés: - Irány az Isten felé, - és irány a világ felé! És nem önmagam felé. „Aki érettem elveszti életét, megtalálja azt” – mondja a mi Urunk.

Isten felé az áhítat alázatában, a liturgia lelkét építő szellemében, a kegyelem értékelésében, az imádságnevelő, lelkét formáló alakításában. Az alázat okosságra nevel. A pókhendiség pedig butít. Isten előtt csak alázattal lehet megállni.

Egy beteg társadalomban, amikor a munka nem az alkotás jegyében, hanem pusztán a pénzszerzés jegyében áll, akkor felüti fejét a cinizmus, a nyegleség, a kiábrándultság, a közöny, a depresszió s ez aztán gyakran a meg nem engedett kábulatra vezeti a tétova embert, remélve ezekben megoldást, pedig a remény egyedül, az írás szerint: a kereszt! Üdvözlégy kereszt, egyedüli remény. Imádkozzál és dolgozzál, - igen – tenni kell, és nem kábulni akarni.

Lámcsak, mikor a bűnbánatra szólítanak minket Jézus szavai, az életre szólítanak.

A céltalanságból, a lélek táplálkozásának elhanyagolásából, az életkedvet vesztett bódulatból a feltámadás ünnepe Eucharisztiajához asztalához hív a szent negyven nap, a nagyböjt.

Húsvét! A feltámadás ünnepe! Az Élet ünnepe! Az életé, mely nem a test és a vér, nem a munkaszünet, nem a pihenő téltenség elnyúló érzéketlensége, az életé, ami nem is a dús asztalok képzetével van összekapcsolva, - hanem valami egészen más! A mi életünk ünnepe. A feltámadt Urral egyesült, a kegyelemben újjászületett lélekünnepe. A keresztutat nemzetünkért és családjainkért végigjárt lélek ünnepe. A mi húsvétunk a lélekben érett ember, a tennikész ember ünnepe.

Tiszta vágy ébred mindenki benn, a jószág óhajta kopogtat szívén, de tapasztalnia kell a megkísérthetőségét és gyengeségét.

Ki tanít hát a megújulásra? A feltámadás, az élet zálogát hagyta itt jó Urunk, hogy megkísérthetőségünket kivédjük erejében, s gyengeségünkre erőt nyújtsunk benne a feltámadás ünnepeben, minden szentmisében, amikor halálát hirdetjük, hittel valljuk feltámadását amíg el nem jön, a mi Urunk és Megváltónk.

Alleluja!

Réthy István

Mária néni meséi

Miska és barátai - XI. rész

Szervusztok, gyerekek! Ott hagytam abba a legutóbbi mesét, hogy Kukucska szörnyen szerette volna tudni... Hogy mit, az most majd kiderül. Délutánra hajlott az idő, mikor nagy erővel kivágódott az erdészház ajtaja, és Jutka lelkenedezve kiáltott:

- Kukucska! Kukucska! Rettenetes dolgot történt! Kukucska hallo! Hol vagy mókuska? Miert nem felelsz? Hová leltél Kukucska! Lackó, gyere gyorsan! Nem elég a bonyodalom, most még a mókus is eltűnt.

- Miket beszélsz! – robban be nagyhírtelen Laci – Még hogy eltűnt! Ugyan hová mehetett volna?

- Azt nem tudom, de itt nincs, magad is láthatod! Még a reggelijét sem ette meg. Olyan borzasztó ez a mai nap.

- Talán jobb is így, – mondta szomorúan Laci – Így legalább nem kell elmondanunk neki, hogy milyen szomorú véget ért a szegény kis manó.

- Megszakad a szívem érte, – hüppögte Jutka. – De hát miért nem csinált úgy minden, ahogy megbeszéltük?

- Mégis hogyan történt valójában a tragikus eset? En csak annyit tudok, hogy kibújt a gallérom alól, és eltűnt, mint a kámför.

- Hát az úgy volt, hogy amikor Kati néni már nagyon közel lapozott az én nevemhez, egyszerre csak berepült Fityfiritty, vagyis a darázs. Nekem már csak úgy harangozott a szívemben a káröröm. No, Kati néni – gondoltam – most tessék feleletni.

- Na és? – topogott izgatottan Laci.

- Na és, – dühöngött Jutka – akkor az a pupák... izé... a szegény kis darázs, ahelyett, hogy Kati néni szúrta volna meg, egyenesen nekirepült annak a hólyag Balog Árpinak, az meg a biológia könyvével pont a tetejébe csapott! Jaj szegény Fityfiritty! Kati néni aztán gombostűre tűzte és szpirituszba tette.

Laci nagyot sóhajtott. – Nyugodjék békében, meg a szpirituszban! – mondta megilletődve. Pedig olyan igazi csikos dolmányú darázs volt, senki sem hitte volna, hogy csak egy kis manó. – törölgette szemét bánatosan Jutka.

Abban a pillanatban, amint az a mesében szokásos, itt termett Fityfiritty, és felháborodottan kiáltott: Kikérem magamnak! Mi az, hogy csak manó! Vegyétek tudomásul, hogy én...

Jutka és Laci örvendezve bámulták a haragosan prűszkölő manócskát:

- Fityfiritty! Igazán te vagy, Fityfiritty? – csapták össze kezüket háttalan megle-

petéssel.

- Igazán, igazán, – háborgott manó – még a saját szemeteknek se hisztek? De azt mondhatom, hogy jobban is takaríthatnál a babszobában, Jutka, csupa por lettem a babágy alatt! Nézd csak meg hogy nézek ki!

- Na de... de hogy kerülsz te a babágy alá? – kérdezte elképedve Jutka, – hiszen téged szpirituszba tettek!

Fityfiritty most aztán komolyan megharagudott – még hogy én? Hallatlan miket terjesztetek rólam!

- De hiszen ewel a két szememmel láttam, hogy mikor berepültél...

- Nem én voltam! – vágott közbe a manó – az egy igazi darázs lehetett. Ha én ott vagyok, akkor biztosra vehetitek, hogy most Kati néni ülne a szpirituszban! Még hogy engem, a világ legnagyobb varázslóját gombostűre szúrhatna egy Kati néni!

- Úgy! Szóval te ott sem voltál! – toppantott haragosan Jutka.

- Szóval te meg se próbáltál darázsá változni? – pattogott Laci is.

Fityfiritty zavartan vakargatta a kobakját. – Izé! Tudjátok nagyon kockázatos lett volna, elvégre engem is agyon csaphatott volna...

- Na mondd! A világ legnagyobb varázslóját? Tudd meg, hogy mind a ketten egyes kaptunk miattad!

- Fityfiritty kicsi emberke volt, de most úgy látszott, elnyeli a föld, úgy szégyellte magát. – Én, én igazából még nem vagyok varázsló, csak kisinas, – suttogta alig hallhatóan, és én tulajdonképpen akartam is darázsá változni, de nem jutott eszembe a varázsige.

- Hát akkor meg mit hengegtél itt nekünk! – háborgott haragosan Laci, – de Jutka elnéző szánalommal nézte a szégyenkező manócskát. – Hagyd Laci! – mondta megenyhülten, te sose hengegtél? Sose búsulj Fityfiritty! Azért leszel te még világhíres, én tudom.

- Gondolod? – örvendezett a manó. – Te igazán kedves kislány vagy! Meg is ígérem neked...

Hogy mit ígért volna az sohasem derült ki, mert közben valaki erőlyesen megkopogtatta az ajtót. S mikor Jutka kinyitotta, csak begurult a szobába egy mókás kis túskegombóc. – Szerencsés jónapot. Ti vagytok az erdész gyerekek?

- Mi vagyunk, – bólogatott a két gyerek, és sünöcske most már elégedetten bólogatott. – Akkor jó helyen járok, mert én Fityfirittyért és a Kukucskáért jöttem.

- Nini Tüska Tóbil – örvendezett a manó, – hát szerencsésen földet értél az ejtőernyővel? De honnan tudad, hogy itt keres bennünket?

- Hiphopp mester meglátott benneteket a varázsgömbben. – Kuncogta a sün. – Mondhatom nagyon mérges volt, de amikor meglátta, hogy an potyogtatott a patakba a varázsszőnyeg, akkor ott nevetett, hogy haragja is elszállt. Most már indulhatunk haza!

- Ó, de kár! – Búslakodott a két gyerek – pedig már úgy megszerettük őket. S ráadásul a mókuska eltűnt.

- Még hogy eltűntem! – bújt elő az árnyékból egy csapzott, csupacsírozott kis tünemény. – Tudjátok, hogy én nem vagyok kíváncsi, de azt azért szörnyen szerettem volna tudni, hogy mi van abban a dobozban, amire egy tehénkét festettek. Bele akartam kukucskaálni, de a doboz rám borult. Még a szám is összeragadt tőle.

- Persze – kacagott Laci, hiszen abba csíroz volt. Avval ragasztottam a sárkányt.

- Elég volt a sok tere-feréből! – mondta erélyesen a sün. – Hozzátok a szőnyeget, búcsúzzatok el, és illaberek, nádak, erek repítsetek fürge szelek.

Hát így ért véget a kaland, s egyelőre az én mesém is. Ha majd hírt hoznak a mesebeli kerekerdőből a szökkenő szellőcskék, újra elmondom Nektek, hogy mi minden történt velük. Addig azonban új mesékkel jelenkezem nálatok!

Szervusztok gyerekek!

A verset és a mesét írta:
Iványi Mária

A SÁRKÁNY

Büszke fejét égbe fúrja
Ugy repül a sárkány,
Farka lebben, ívben hajlik,
Mint színes szivárvány,
Nekilendül, csapkod, lázad,
Fellegekbe szállna.
De lehúzza, nem eresztí
A feszülő spárga.
Aztán elül vad haragja,
Hallgatózik csöppet.
Ugyan milyen víg muzsika
Zsongja át a csöndet?
A gyereknep kacagása
Hangzik fel odáig.
S már ő sem a fellegekbe,
Le a földre vágyik.

VERÉBNÓTA

Ág hegyén ül a veréb,
Hintázik,
Akárhogy is fúj a szél,
Nem fázik.

Felborzolja a tollát,
Huj! Huj! Huj!
Ugy melegsik ha a szél
Fuj, fuj, fuj!

Brodalmi oldal

Mozaikok Gyoma és Endrőd történetéből

„Letétként mennyi érték gyúlt belém,
kemény
hűség, fénylő remény,
fémjeles jószág, tömény bizalom:
vagyon-
El nem pazarolhatom.
De meg se tarthatom :szent s köz
Dolog-
Tollat ezért fogok.”

Illyés Gyula írt így a Kézfogások című versében.

Azt hiszem az olvasó számára nem lehet kérdés, hogy egy költő vagy író, miért ír verset, novellát, regényt. Ha valaki elolvassa a nemrégiben megjelent Mozaikok Gyoma és Endrőd történetéből c. tanulmánykötetet, az sem lehet kérdés, hogy miért fog tollat egy tanár.

A Kner Imre Gimnázium történelemtanára **Róza Olga**, (aki, az Endrődi füzetek első öt kötetének történelmi fejezeteit írta) válogatta, és szerkesztette egy könyvbe azokat a dolgozatokat, amelyek településünk történetének egy-egy korszakát dolgozzák fel. A bevezető tanulmány kivételével, mely Gyoma és Endrőd népességének alakulásával foglalkozik, valamennyi írás diákok, korábbi tanítványok munkája. Országos versenyekre készültek ezek, melyek megírásának előzménye a gondos, sokszor fáradságos kutatómunka volt.

A bevezetőben nyomon követhetjük Gyoma és Endrőd népességének alakulását az első írott forrástól napjainkig. Izgalmas téma ez kutatóknak, érdeklődő olvasónak egyaránt. A két település külön, de egymástól soha el nem szakadó, párhuzamos, majd közös „életrajza” bomlik ki előttünk, összefonódva a megye, az ország, s egy nagyobb egység, Európa történetével hiszen a megközelítően hét évszázad helyi eseménytörténetét nehezen lehetne megérteni a tágabb összefüggések figyelembevételével nélkül.

Az egymásba hajló századok közül először a kezdetek, az Árpádok kora rajzolódik ki előttünk. A honfoglalás, amikor Békés megyét is birtokba vették a magyarok; a tatárjárás ideje, amikor elnéptelenedett a Kőrösök vidéke, majd a kunok betelepítése, s ezt követően a királyi vármegye rendszer bomlása, a földesurak, a Borsák uralma.

Az Anjok kora azért is fontos, számunkra, mert ebből az időből való /1332/ az első írott forrás, mely Gyomát Gama néven említi. Endrőddel legkorábban 1416-ban találkozhatunk. Majdnem egy évszázaddal később Dózsa seregei itt vonultak keresztül.

„Újra a fű közt / a gazban, az aljban / Mint évszázadokon át a behúzott vállú parasztok közt. A ne szólj szám, nem fáj fejem aggjai közt. A / nádkúpban remegő lányok közt mialatt / átrobogott a tatár. A /szijra fűzött gyerekek közt / amidőn csak néma ajak-mozgás mímelte a szót, / mert hangot sem tűr a török, mert / arcba csap ostor.”- írja a korról Illyés Gyula. Mohács s a százötven éves török uralom idején zaklatott sors jutott a megyénknek is, hiszen I. Ferdinánd, Szapolyai János, újból a Királyi Magyarország, majd a török uralta. 1557-58-ban a török pénzügyi jegyzéke szerint Gyoma 25, Endrőd 35 házból állt.

Mi sem jellemzőbb ezekre az évtizedekre, mint az elnéptelenedés. 1596-ban török-tatár csapatok törtek Endrődre, aminek 30 év lakatlanság lett az eredménye. Az élet újra indult, majd a XVII. század közepére ismét elnéptelenedik vidékünk.

„Megyénk lakossága a nemzetközi politika változásait kényszerült megtapasztalni”-olvashatjuk.

Gyoma és Endrőd „életrajzában” a XVIII. század eleje az „újja-születés”, az „újra születés” időszaka. Az 1720-as években új népvándorlás indult meg a Kárpát-medencében, aminek

következményeként ugrásszerűen megnőtt az ország lélekszáma. A nemzetiségek aránya is azt mutatja, hogy soknemzetiségű orszaggá váltunk.

Békés megye, s mindkét falu új földesura, Harruckern János György lett. Fontos volt számára, hogy egy településen egy vallású, vagy egy nemzetiségű emberek éljenek, így ez lehetőséget biztosított a békés, nyugodt életre.

Gyomára régi lakosok költöztek vissza, akik gyakorolhatták a református vallást. Később – 1830 körül – evangélikus németek érkeztek Mezőberényből. „Endrődre a földesúr telepített katolikus vallású szlovákokat, és magyarokat, illetőleg a belső vándorlás eredményeképp is került ide katolikus vallású betelepülők. 1750 körül cigányok is költöztek Endrődre.”

Ezek után lázas építkezés következett a két falu életében. Szorgos mindennapok. A föld, az otthon nyújtotta biztonság megteremtése.

Nyomon követhetjük az itt élők megélhetési lehetőségeit, a mezőgazdaság fejlődését – a Habsburg Birodalom gazdaságpolitikáját -, az ipar háttérbe szorulását. Mindkét falu lélekszámának növekedését időnként természeti csapások, járványok, háborúk vetették vissza.

Tovább haladva a történelmi időben képet kaphatunk a XIX. sz-i parasztság differenciálódásáról, a növekvő lakosság s a csökkenő föld helyzetéről, az 1848-as földfoglalásokról. A század második fele, a dualizmus kora a fejlődés, a fellendülés időszaka is egyben.

A XX. században – többek között – a Nagyatádi-féle földreform, a kivándorlás, az I. és II. Világháború eseményei, a deportálások, a szövetkezetesítés, a tanyák felszámolása, határozta meg településünk népességének alakulását.

Az olvasó elmerülhet a táblázatokban, diagramokban, s számok tükrében gondolhatja végig a változásokat. A „kopogós” tények, adatok mögött azonban emberi arcok villannak fel, emberi sorsok rajzolódnak ki az időből. A helyi történelem tablóján földesurak és jobbágyok, iparosok és földművelők, ismerősök és ismeretlenek vonulnak fel. Elődeink. Egymást váltó generációk, kik génjeikben hordozzák a múltat, az ország, a megye, a település, az emberi közösségek múltját.

A tanítványok egy-egy időszakot választottak ki, s tanulmányoztak alaposabban. A címek magukért beszélnek: **Rudner Nikolett**a: „Az élet újrakezdésének lehetősége 1700 és 1750 között Gyomán és Endrődön. **Giricz Ágnes**: „Dualizmuskori iskolai és iskolán kívüli oktatás fejlődése. **Gyuricza Klára**: „Az oktatás feltételeinek megteremtése Endrődön a dualizmus korában.” **Dusa Katalin**: „Járványveszély! Országos közegészségügyi törvények érvényesülése egy falusi járványkórház életében” **Kulik Melinda**: „Gyoma és Endrőd polgárságának hirdetési lehetőségei és ezek hatása 1900-1914 között” **Giricz Ágnes**: „Gyoma sporttörténete a kezdetektől a II. Világháború végéig”

A kötetet a Gyulai Levéltár igazgatója, **Erdmann Gyula** lektorálta, összeállításában **Kovácsnai Mikó Klára** közreműködött

Méltán lehet büszke a tanár, s lehetünk büszkéek mi is, hogy ezek a fiatalok sikeresen szerepeltek az országos megmérettetéseken, s immár, mint diplomások őrzik azokat az értékeket, melyeket gyűjtőmunkájuk során az itthontól a szülőföldjüktől kaptak.

Egy könyvben szerepel tehát tanár és diák. Szép példája ez az illyési „kézfogásnak.”

Polányi Éva

Mozaikok Gyoma és Endrőd történetéből

Gyomaendrőd
2001

Izges izek

április

Pozsonyi kocka

1 kg 8 tojásos széles metéltet sós vízben kifőzünk. 4 tojás sárgát 20 dkg vajjal, 20 dkg porcukorral simára keverünk. Reszelt citromhéjjal és 10 dkg mazsolával izesítünk. Hozzáadunk 6 dl tejszínt, 10 dkg porcukorral felvert 4 tojás fehérjének habját és a kifőtt szélesmetéltet. Lazán összekeverjük. Vajjal kikenünk egy mély tűzálló tálat vagy tepsi, zsemlemorzsával megszórjuk és az összekevert tészta egyharmadát a tál aljára egyenletesen elosztjuk. Böven megszórjuk darált mákkal (30 dkg mákot használunk fel). Tésztát teszünk rá, melyet barackzettel megkenünk. Ezt a folyamatot addig véghezvük, míg a hozzávalók el nem fogynak. Ügyeljünk arra, hogy a tetejére bekevert tészta kerüljön. Sütőben 20-25 perc alatt pirosra sütjük. Melegen, kockára vágva tálaljuk.

Seidl Ambrus

A SZÉCHENYI TERV LEGÚJABB PÁLYÁZATAI

Az energiatakarékossági program

SZT-2002 EN-1	Lakossági energia megtakarítás. Célja: a lakások korszerűsítése, az energia felhasználás mérséklése. Épületek utólagos szigetelése.
SZT-2002 EN-2	Intézmények energiafelhasználásának és energiaköltségének mérséklése.
SZT-2002 EN.3.	Közvilágítás korszerűsítése, tanyavillamosítás, valamint PB gázzal ellátott települések egyéb energiaforrások ellátása.
SZT-2002 EN-4	Távhőellátás szolgáltatói oldali korszerűsítése
SZT-2002 EN-5.	Megújuló energiaforrások bővítése, a megújuló energiafelhasználás bővítése.
SZT-2002 EN-6	Az energiatakarékossági szemlélet kialakítása és az energiatakarékos közlekedésszervezés megvalósítása.
SZT-2002 EN-7	A termelő szférában az energiavesztéséget feltáró vizsgálatok, valamint helyi önkormányzatok energiagazdálkodásának felmérése, javítása.
SZT-2002 EN-10	A tökeszegény KKV-k K+F jellegű energia takarékosági fejlesztései, valamint a termelő szféra energiafelhasználásának mérséklése, az energia-költség-ráfordítások csökkentése.

Az aktív foglalkoztatási program pályázatai

SZT-2002 FO-1	Új munkahelyek létesítéséhez elnyerhető kiegészítő támogatás.

Adatlap igényelhető a Munkügyi Központban és Ungvályi János kistérségi megbízottnál. Gyomaendrődön a Vállalkozók Házában márciusban minden csütörtökön 8 órától 11.30-ig. Tel: 06-30-294-0650.

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Ten: Tel/Fax: 66-280-104
Mobil: 06-30-9634-085

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

THERMÚX 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
T/F: 66/386-614, 386-226
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

Tevékenységeinket piacépes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydarú, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**NŐI CIPŐT
A GYÁRTÓTÓL!**

A KLASSZIKUS MODELLEKTŐL A MAI
DIVATIG SZÉLES VÁLASZTÉKBAN
KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET.

**GELLAI LÁSZLÓ
CIPŐGYÁRTÓ**

GYOMAENDRÖD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

**Sarokház
Csemege**
Ct.: Tímár Vince

Partnerlánc
tagja

Kedves vásárlóink! Termékeinkkel mindig az Önök szolgálatában állunk!

- házi jellegű hűszeszítmények, endrői izesítésű termékek (húsdarálás, hűsfüstölés, kolbásztöltés)
 - kívánságra torta rendeléssel, cukrászsüteményekkel segítünk családi rendezvények létrehozásában
 - eljuttatjuk önkhöz a PARTNER újságot, melyben megtalálja a kedvenc árucikkeit, termékeit
- Blaža u.27. Tel.:386-691
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18 óráig
szombaton 6-tól 14 óráig
vasárnap 7-től 11 óráig.

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múlnak el ők, kik szívükből éltek:
Híába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BAK KÁROLYNÉ MIZÁK JULIANNA, aki a Kölcsey u. 15. sz. alatt élt március 11-én 88

éves korában elköltözött az élők sorából. Gyászolja családja.

Özv. BÓDI JÓZSEFNÉ VIZSNYAI MARGIT, aki a Petőfi utca 33/1. sz. alatt élt, február 28-án 90 éves korában befejezte földi pályafutását. Gyászolja családja.

ERDŐSI VINCE, aki a Népliget u. 10. sz. alatt élt, február 26-án 78 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják: gyermekei s azok családjai, a rokonok és az ismerősök.

FARKAS BALINT, aki a Selyem út 133. sz. alatt élt, február 22-én 51 éves korában hosszú betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: Szülei, fia, testvérei, a rokonok, az ismerősök és a szomszédok.

FARKAS IMRE, aki a Körös sor 4. sz. alatt élt, március 5-én 84 éves korában hosszú betegség után elköltözött az élők sorából. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokái, dédunokái, keresztlányai és az ismerősök.

FORGÁCS GYÖRGYNÉ, volt hunyai lakos, aki a gyomai Református Otthon lakója volt, életének 91 évében visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják fia és családja, az Otthon lakói és az ismerősök.

HEGEDŰS GERGELY, volt endródi lakos (Selyem u.), Szolnokon február 26-án, 88 éves korában megtért Teremtő Urához. Temetése március 5-én a szolnoki Körösi úti temetőben volt. Gyászolják: fia és családja, testvérei, unokái és dédunokái, kereszt gyermekei, szomszédai és ismerősei.

GUBUCZ LÁSZLÓNÉ UHRIN ANNA, gyomaendrői lakos, február 27-én 67 éves korában befejezte földi pályafutását. Gyászolják: rokonai és ismerősei.

HORNOK PÉTER, aki a Deák Ferenc utcában lakott, március 6-án 83 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják: felesége, rokonai és ismerősei.

Özv. KOVÁCS SÁNDORNÉ KISS MÁRIA, aki a Kisréti u. 28. sz. alatt élt február 19-én 73 éves korában elköltözött az élők sorából. Gyászolják: fia és annak családja, a rokonok és az ismerősök.

Özv. LAPATINSZKI PÉTERNÉ SÓCZÓ MÁRIA, aki lakott az Orgona utca 10. sz. alatt, március 7-én 87 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolja családja és az ismerősök.

LŐVEI VINCÉNÉ PAP IRÉN, gyomaendrői lakos, február 23-án 61 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolja a családja.

MIKLÓS JÁNOS, aki az Ugari utca 26. sz. alatt élt, március 3-án 82 éves korában véget ért földi pályája. Gyászolják ismerősei.

PAPP LASZLÓNÉ, hunyai lakos, aki a Petőfi utca 15. sz. alatt élt, életének 79 évében befejezte földi pályafutását. Gyászolják gyermekei.

PORUBCSANZKI GYÖRGY, aki Kossuth u. 13-ban lakott március 2-án 77 éves korában hosszú betegség után elköltözött az élők sorából. Gyászolják: felesége, gyermekei és azok családja, a rokonok és az ismerősök.

SZMOLA MATÉ. Aki a Fő út 183 sz. alatt élt, március 4-én 79 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: felesége, 4 gyermeke és azok családja, barátai és ismerősei.

TIMAR ISTVÁNNÉ, volt hunyai lakos, aki a gyomai Református Otthon lakója volt életének 85. évében eltávozott az élők sorából. Gyászolják rokonai.

Mély fájdalommal és megrendült lélekkel tudatjuk, hogy özv. HUNYA IMRÉNÉ DUDA ERZSEBET JOLÁN életének 89. évében, Solymáron, hosszan viselt betegség után Isten akaratában megnyugodva az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: gyermekei és családjuk, unokái, dédunokái, testvérei és családjuk a rokonság és kollégái.

EURÓPA VIRRADATBAN

Az Országos Nyugdíjas Polgári Egyesület és az Európai Szenior Unió febr. 22-23-án két napos Nemzetközi Konferenciát rendezett Budapesten a Szent Margit Gimnázium dísztermében. A megnyitót Kopeckzy Lajos újságíró, a TV főmunkatársa a ONYPE elnökségi tagja mondta el. Ezt követően Stumpf István kancellária miniszter mondta el „Együtt élő generációk” c. előadását. Köszöntötte a résztvevőket a kormány nevében, és kifejezte örömét, hogy a konszolidáció nyerteseivé sikerült tenni az idősebb generációt. A nyugdíjasokért való kiállás nemcsak „retorika” volt a kormány részéről, de mind anyagilag, mind erkölcsileg ki akarta vívni a nyugdíjas réteg elismerését, és ha megszavazzák a választók a bizalmat a következő négy évre is számos lehetőséget látnak a nyugdíjas réteg melő, anyagi biztonságban, pihenéssel töltött derűs öregkoráért tenni lépéseket. Ezt követően Dr. Bernhard Worms, az Európai Szenior Unió (ESU) elnöke tartotta meg előadását „Magna Charta” címmel az idősekről, az idősekkel együtt megvalósuló politikáról. A következő előadás Dr. Aszódi Pál, az ONYPE elnöke tartotta, témája: Az egyesület helye és szerepe az érdekvédelmi szervezetek között. Az országos egyesület elődje egy mecseki kis csoport volt – emlékeztet az elnök úr -, melyet néhány összehajló magyar ember alakított meg, akik vállalták a keresztény, nemzeti, polgári értékeket. Mi valóban képviseljük 3 millió magyar nyugdíjas érdekeit. A különböző korosztályokkal párbeszédet folytatunk, anélkül, hogy a társadalmi érdekcsoportokat ütköztetnénk. Ezt követően Dr. Varga Mihály pénzügyminiszter mondta el „A gazdasági átalakulás és a nyugdíjrendszer” c. előadását. A gazdasági összeomlás sajnos, a nyugdíjrendszert is maga alá temette – mondotta – A FIDESZ Magyar Polgári Párt elhatározta, hogy a nyugdíjrendszer kereteit meg kell változtatni. A TB

Életünk alkonyán...

Önkormányzatok megszüntetésével az anarchikus állapotok megszűntek. Ma már a nyugdíjalapra befizetett összegeket csak a nyugdíjra lehet fordítani. Ennek köszönhetően a nyugdíjak vásárlóereje növekedett. 2003-tól azt tervezi a kormány, hogy minden munkavállalónak egyéni számlát nyit, s így tisztán nyomon követheti a munkavállaló, hogy mennyi befizetés történt nyugdíjalapjára.

A délelőtti program a hévizgyörki asszonykórus gyönyörű nótá és népdalsokrával zárult.

Délután, Orbán Viktor miniszterelnök úr megérkezését a konferencia résztvevői felállva, szünni nem akaró tapsal köszöntötték. „Nem könnyű idősebbek előtt beszélni – szólt a miniszterelnök úr – Ha az ember beszél, általában azért teszi, hogy olyasmit közöljön, amit a többi ember nem tud. De most akárhogy gondolkodom, nem biztos, hogy bármi olyat tudok mondani, amit Önök nem tudnak, esetleg még jobban is, mint én. Önök között bizonyára vannak már dédszülők is, de nagyszülők, szülők mindenképpen. A magam korabeli emberek dédszülei építették újjá az első világháború barzalm romjaiból, és teremtetek egy viszonylagos konszolidált országot, ami a történelem és „békeidőként” említi. A második világháború után nagyszüleink láttak neki a szörnyű romok eltakarításának, és kezdték előlrol az országépítést, mert akkor még azt hitték – úgy '47 táján, - hogy a szabadságnak adnak talajt, csak később derült ki, hogy az orosz diktatúrának. Szüleink '56 után törték a fejüket, hogy menjenek, vagy maradjanak, és sokaknak nem volt választása, menni kényszerültek, hogy életüket, szabadságukat mentseék. Az

ithon maradtaknak arra ment rá az egész életük, hogy elérjék, hogy harcoljanak érte, ki-ki a saját módján, hogy megérhessék a rendszerváltozást. Mindebből látható, hogy önök nélkül, dédszüleink, nagyszüleink és szüleink nélkül a rendszerváltozás nem jöhetett volna létre. Mindezekért nagy a mi generációnk felelőssége, hogy mindezt meg is őrizzük, tovább építsük, mert a mi gyermekeink lesznek azok, akiknek talán nem úgy kell majd életüket kezdeni, hogy valamit helyre kell hozni. Annak a családnak, ahol nem kap kellő figyelmet a gyermek, nincs jövője. Az a nemzet, amelyik nem becsüli meg nagyszüleit, az nem érdemli meg, hogy jövője legyen. A kormány működésének kezdetén nem ígért más a nyugdíjasoknak, csak azt, hogy megállítja a nyugdíjak real értékének csökkenését, de sikerült ennél jóval többet elérni, nevezetesen, hogy nagyobb mértékben növekedjen a nyugdíjak vásárlóértéke, mint ahogy az Horn ciklusban csökkent. A nyugdíj mellett munkát is vállalókat valósággal büntették azzal, hogy összeadták a nyugdíjat és a munkabért, és így adózatták. Ez a kormány végrehajtotta azt az adóreformot, miszerint a nyugdíj adamentes, akkor is, ha más munkát vállalnak mellette. Csak a munkabér adóköteles. 1997 végén az infláció 18,7% volt, (igaz, hogy harmincnak éreztük), tavaly már csak 6,8% (igaz, hogy még mindig 20%-nak éreztük). Igaz az is, hogy ezt csak úgy lehetett elérni, hogy az államnak be kellett avatkoznia a gázárak képzésébe azzal, hogy az árakat maximalizálta. Ezzel piaci érdekeket sértett ugyan, de ha nem teszi meg, akkor sok ezer magyar család érdekeit téveszti szem elől. A gyógyszeráremelések miatt is ellehetetleníthetett volna rengeteg család, főleg a nyugdíjas réteg, de a gyógyszerárak emelését a „szelíd természetéről” elhíresült Mikola miniszter úrnak sikerült 3 évre széthúznia.

Kert- barátok- nak

Melegigényes zöldségfélék előkészítése, nevelése a kpalántáláshoz

A tavaszhoz

Ifjú lánya a vén télnek,
Kedves kikelet.
Hol maradsz? Miért nem jelensz meg
A világ felett?

Jöszte, jöszte, várnak régi
Jó barátid:
Vond föl a kék ég alatt a
Fák zöld sátraid.

Gyógyítsd meg a beteg hajnalt,
Beteg most szegény,
Oly halványan üldögél ott
A föld küszöbén;

Áldást hoz majd a mezőre,
Ha meggyógyítod:
Édes örömkönnnyeket sír,
Édes harmatot.

Hozd magaddal a pacsirtát,
Nagy mesteremet,
Aki szép szabad dalokra
Tanít engemet,

Részlet Petőfi Sándor verséből. (1848. április)

A palánta neveléséhez melegágyban, fóliasátorban 5-6 hét szükséges. A gyors és az egyenletes keléshez szükséges csírázási hőmennyiséget ezeken a szaporító berendezéseken a szabadföldi ágyásokhoz képest jobban tudjuk biztosítani. A jobb csírázás biztosítása érdekében alkalmazhatjuk az előcsíráztatott vetőmagot. Ezzel a kelés időtartamát is csökkenthetjük. A kelés után a kis növénynek több fényre van szüksége. A fejlődés során az első lomblevelek kialakulásához a felvett tápanyag átalakítási tevékenysége még gyenge és így a magas hőmérséklet felnyurgulást idézhet elő. Ezért **nagyon fontos a palántanevelésnél a fény, hő, víz igény pontos betartása.**

Az ablak párakányon történő palántanevelésre igen alkalmas a belső ablakpárkány. Ennek is előfeltétele a fény. A legjobb erre a célra az ablakpárkány, mely déli fekvésű, jól fűtött szoba ablaka, ahol az ablak alatt fűtőtest is van. A meleg és a fény nélkülözhetetlen! Amennyiben a fűtőtest az ablak alatt van, úgy a túlmelegedés elkerülése végett tegyük a láda alá

egy hungarocell lapot szigetelőnek. Elengedhetetlen az üveglappal vagy fényáteresztő fóliával való takarás, különben a párolgási veszteség olyan nagy, hogy a föld állandóan kiszáradna. Csíráztatás után, ha gyorsan felnyurgult palántát kapunk, akkor kevés fényt kapott a növény. Az ilyen felnyurgult palánták megdőlnek, majd elpusztulnak. Az ablakpárkányon történő palántanevelésre vonatkozó szabály még az, hogy a magot ne vessük sűrűn.

A palánta kiültetésekor a termelő-berendezéshez képest kedvezőtlenebb körülmények közé kerül. Ugyanakkor a gyökérzetnek egy részét is elveszti. Ezért tapasztaljuk azt, hogy a fejlődésben megáll, leveleinek egy részét ledobja, a fejlődésben visszaesik, sőt el is pusztulhat. Olyan növényeket, melyek az átültetést nem tűrik, felnevelésükhöz tápkockát használunk. Régen gyepkockát használtak erre a célra. A kiültetést (palántálást) megelőzően a növényeket fokozatosan hozzá kell szoktatni a hűvösebb levegőhöz. Edzeni kell a kis gyenge növényeket (fokozott hőmérséklet csökkenésével, szellőztetéssel).

Ültetés alatt a palántát öntözzük be, hogy a gyökérzet csak kissé sérüljön, és ugyanakkor mennél több földdel kerüljön az új helyre, a végleges helyére. A palánta eredésének fontos feltétele, hogy a gyökérzet nedves talajba kerüljön, és jól érintkezzen a talajjal. A palántázó fával végzett ültetés után beöntözéssel biztosítjuk a talaj tömörítését (beiszapolását). A palántálásnál ügyeljünk arra, hogy a növény olyan mélyre – szikleveléig – kerüljön a talajba, ahogy a palántanevelő helyen volt. Vonatkozik ez különösen a káposztafélékre, salátára, zellerre. Vannak olyan növények melyeknek a földbe süllyesztett szára is gyökeret ereszt (ilyen a paradicsom).

A növények ápolása kezdetben sűrűbben történő öntözésből, sekély kapálásból, gyomirtásból áll.

Szabadföldi palántanevelés lehetséges olyanoknál, melyek nem túl hosszú tenyészidejük. A vetést már április első felében elvégezhetjük. A talaj ekkorára már eléggé felmelegedett. A magágy létesítéséhez természetesen a kert leginkább védett, de napos sarka a legjobb. Az elkészített, elsímított ágyban sorba, kis barázdába vessük a magot, az apró magot – ez vonatkozik valamennyi magra – sekélyebben, a nagyobbakat mélyebbre. Itt is ügyeljünk arra, hogy a föld ne száradjon ki. Szükség esetén száraz gallyal tegyük árnyékolás és madárkárosítása végett. Ha a palánták elég nagyra megnöttek, kiültethetők állandó helyükre.

Hunya Alajos

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

áprilisi árukinálatom:

- Tasakos vetőmagok – zöldség – virág
 - Lemosó vegyszerek
 - Feseb kezelők
 - Metszőollók, fűrészek
 - Gumicsizmák, esőruhák
 - Műanyag kukák (110 l. 5990.-)
 - Vető burgonya, mini gumók, hibrid kukorica
 - Fűnyírók, fűmagok
 - Öntöző szivattyúk
 - Műanyag kerekek, fotelgörgők
 - Takaró fóliák (70.-/m².)
 - Üstök, üstházak, gázegők
 - Láncfűrészek, fürdőszoba szőnyegek
 - Elemek, izzók, zseblámpák, stb.
- VÁROM KEDVES VÁSÁRLÓIMAT!

FEBRUÁR 24-TŐL MÁRCIUS 21-IG GyOMA BELTÉRÜLETÉN 8,1 MM CSAPADÉK HULLOTT.

VÁROSUNK Gyomaendrőd * Megjelenik havonta. * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-20) 398-6781 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu * Szerkesztők: Bajusz Tünde, Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi Mária, Márton Gábor, Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu